

Udskriftsdato: 10. januar 2026

VEJ nr 10177 af 11/10/2007 (Gældende)

Vejledning om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Familie- og Forbrugermin.,
Familiestyrelsen, j.nr. 06-5013-00055

Vejledning om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	Punkt
Vejledningens område	1
Forhold til lov om en børnefamilieydelse	2
Forhold til anden lovgivning og andre retskilder	3
Regler om vejledning	4
 Kapitel 1	
Betingelser for retten til børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag	
Indfødsret	5
Barnets ophold	6
At barnet ikke har indgået ægteskab	7
At barnet ikke er forsørget af offentlige midler	8
Om forsørgelse af offentlige midler uden for servicelovens område	9
Bopæl her i landet	10
 Kapitel 2	
Ordinært og ekstra børnetilskud til børn af enlige forsørgere	
Ordinært børnetilskud til enlige forsørgere	11
Samlivsophævelse	12
Ægteskabslignende forhold	13
Ordinært børnetilskud, når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen	14
Ekstra børnetilskud til enlige forsørgere	15
Behandling af ansøgning om ordinært og ekstra børnetilskud til enlige forsørgere	16
Årlig anmodning om bekræftelse af modtagerens fortsatte status som enlig forsørger	17
Kommunernes undersøgelse og vurdering af enlig forsørgerstatus	18
Indhentning af oplysninger uden samtykke	19
 Kapitel 3	
Særligt børnetilskud, som træder i stedet for et bidrag fra en forsørgelsespligtig forælder	
Særligt børnetilskud til forældrelose	20
Særligt børnetilskud, når faderskabet til barnet ikke er fastslået	21
Særligt børnetilskud, når kun en af forældrene lever	22
Særligt børnetilskud, når barnet adopteres af en enlig	23
Særligt børnetilskud, når der ifølge overenskomst med andre stater ikke kan udfærdiges dansk bidragsresolution	24
Størrelsen af det særlige børnetilskud, tillæg til det særlige børnetilskud og normalbidraget	25

Kapitel 4

Ordinært og særligt børnetilskud til pensionister

Pensionister, der har ret til børnetilskud	26
Ordinært børnetilskud til pensionister	27
Særligt børnetilskud til pensionister, der har barnet hos sig	28
Indtægtsregulering af det særlige børnetilskud til pensionister, der har barnet hos sig	29
Særligt børnetilskud til pensionister, der er bidragspligtige	30

Kapitel 5

Ydelser vedrørende særlige grupper af børn

Flerbørnstilskud	31
Adoptionstilskud	32
Særligt børnetilskud til uddannelsessøgende forældre	33
Indtægtsregulering af tilskud til uddannelsessøgende	34
Ændringer i indtægtsoplysninger for uddannelsessøgende	35
Andre ændringer for uddannelsessøgende	36

Kapitel 6

Administration af børnetilskud

Generelle administrative forhold	37
Flytning	38
Finansiering, regnskab og revision	39
Hvornår udbetales børnetilskud	40
Hvem udbetales børnetilskud til	41
Særlige regler om udbetaling af børnetilskud	42
Kommunens vejledningsforpligtelse	43
Borgernes oplysningspligt	44
Meddelelser om børn, der opholder sig eller kan formodes at opholde sig i udlandet	45
Socialministeriets bekendtgørelse om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service	46
Tilbagebetaling efter § 24	47
Tilbagebetaling i øvrigt	48
Regulering af ydelser	49

Kapitel 7

Forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Bidragforskud	50
Betingelser for bidragforskud	51
Bidragsdokument	52
Betydning af barnets indtægter	53
Bidragforskuddets størrelse	54
Ansøgning om bidragforskud	55
Udbetalingsperioden	56
Ophør af retten til at få bidrag udbetalt forskudsvis	57

Kapitel 8

Opkrævning og inddrivelse af forskudsvis udbetalte børnebidrag

Regler om opkrævning og inddrivelse	58
Vurdering af skyldners betalingsevne	59
Indtrædelsesret i udbetalinger fra staten	60
Forældelsesfrister ved inddrivelse	61
Eftergivelse af bidragsgæld	62
Udbetaling og clearing af inddrevne bidrag, der ikke er udbetalt forskudsvis	63

Kapitel 9

Internationale regler

Lovens krav om bopælstid for udlændinge	64
Fravigelse af kravet efter internationale aftaler og for flygtninge	65
Udlændinge med særlige opholdstilladelser	66
EU's forordning om anvendelsen af sociale sikringsordninger	
– Anvendelsesområde	67
– Arbejdstageres og selvstændige erhvervsdrivendes ret til ydelser fra Danmark	68
– Prioriteringsregler ved ret til ydelser fra flere lande	69
– Tidspunkt for retten til ydelser fra Danmark	70
– Ydelser til børn af pensionister og efterladte børn	71
Konventioner	72
Indgåede aftaler om konventioner	73
Overenskomster fra andre EU-lande	74
Opkrævning og inddrivelse af forskudsvis udlagte børnebidrag, når bi-dragsskyldige bor i udlandet	75

Kapitel 10

Klageadgang

Klage over kommunens afgørelser	76
---------------------------------	----

Bilag 1

Lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (lovbekendtgørelse nr. 909 af 3. september 2004 med senere ændringer).

Bilag 2

Bekendtgørelse om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (bekendtgørelse nr. 10 af 9. januar 2004).

Bilag 3

Bekendtgørelse om meddelelser efter § 24 a i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag (nr. 514 af 11. juni 2004 med senere ændringer).

Indledning

Vejledningens område

1. Denne vejledning afløser Socialministeriets vejledning af 17. juni 2002 om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Fra august 2004 er lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag overført til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. De bemyndigelser, der efter loven er givet til socialministeren, er herved overført til ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Den daglige administration varetages af Familiestyrelsen.

De lovændringer, der er vedtaget siden 2002, er indarbejdet i den nye vejledning. De væsentligste ændringer er ændring af hjemstedsbestemmelsen i lovens § 5 til en opholdsbestemmelse, ændring af reglerne om flerbørnstilskud og indførelse af et særligt børnetilskud til uddannelsessøgende forældre. I vejledningen uddybes reglerne i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, der er optrykt som bilag 1 til denne vejledning, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 3. september 2004 med senere ændringer.

Forhold til Lov om børnefamilieydelse

2. Lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag afløste 1. januar 1987 lov om børnetilskud og andre familieydelse, der trådte i kraft i forbindelse med indførelse af kildeskat i 1970. Regler om børnetilskud blev første gang indført i 1950 som supplement til de dagældende regler om børnefradrag i skatten. Regler om forskudsvis udbetaling af børnebidrag var oprindeligt en del af forsørgslovens bestemmelser.

Samtidig med lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag indførtes med virkning fra 1. januar 1987 lov om en børnefamilieydelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 972 af 22. september 2006. Denne lov hører under Skatteministeriets område og administreres af skattemyndighederne. På visse områder svarer de administrative regler i lov om en børnefamilieydelse til de administrative regler om børnetilskud, som er beskrevet i denne vejledning. Det gælder punkt 7 om barnets ophold, punkt 9 om at barnet har indgået ægteskab, punkt 10-11 om at barnet ikke er forsørget af offentlige midler, og punkt 43 om, hvem børnetilskuddet udbetales til. Afgørelser efter lov om en børnefamilieydelse kan, for så vidt de ikke vedrører spørgsmålet om at modtageren er fuldt skattepligtig her i landet, ankes efter samme regler som afgørelser om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. denne vejlednings punkt 76.

Forhold til anden lovgivning og andre retskilder

3. Vejledningen bygger ud over lovteksten på den med hjemmel i loven udsendte bekendtgørelse (optrykt som bilag 2 til vejledningen), jf. bekendtgørelse nr. 10 af 9. januar 2004 om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Endvidere bygger vejledningen på den retspraksis, der har udviklet sig, bl.a. på grundlag af principielle afgørelser, der er truffet af Ankestyrelsen og offentliggjort ved de SM-meddelelser, der er henvist til i vejledningen.

Der er henvisning til anden lovgivning i det omfang denne har betydning for administrationen af lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Det gælder lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, forvaltningsloven, CPR-loven, lov om børns forsørgelse, børneloven og lov om inddrivelse af underholdsbidrag.

Vejledningen omhandler også de internationale aftaler, der har betydning for administration af børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Det drejer sig om EU's forordning om anvendelse af de

sociale sikringsordninger, Nordiske konvention om social sikring samt en række bilaterale konventioner og overenskomster, jf. vejledningens kapitel 9.

Regler om vejledning

4. Loven om retssikkerhed og administration på det sociale område indeholder regler om Ankestyrelsens og de sociale nævns pligt til at give vejledning inden for det sociale område.

Udgangspunktet er, at kommunerne yder vejledning om sociale spørgsmål over for borgerne, mens medarbejdere i kommunerne kan søge vejledning i de sociale nævn, og medarbejdere i de sociale nævn kan søge vejledning i Ankestyrelsen.

Sikringsstyrelsen yder kommunerne og de sociale nævn rådgivning og vejledning om de internationale regler.

Kapitel 1

Betingelser for retten til børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Indfødsret

§ 5. Børnetilskud kan endvidere kun udbetales, hvis følgende betingelser er opfyldt:

1) Barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller med hensyn til børnetilskud efter §§ 2-3 har haft fast bopæl her i landet i det seneste år og med hensyn til børnetilskud efter § 4 har haft fast bopæl her i landet i de seneste 3 år. En ret, der er erhvervet ved fast bopæl, bevares uanset senere fravær, når pågældende på ny får fast bopæl her. Betingelsen om dansk indfødsret gælder dog ikke for udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven.

2)

§ 12. Bidrag kan udbetales forskudsvis for tiden, indtil et barn fylder 18 år.

Stk. 2. Betingelserne i § 5, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til adgangen til at få et bidrag udbetalt forskudsvis. Medmindre barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling fast bopæl her i landet i en sammenhængende periode af 3 år.

5. Retten til ydelser efter loven er betinget af, at barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret, jf. § 5, stk. 1, nr. 1, og § 12, stk. 2.

Kravet om dansk indfødsret er dog efter loven fraveget for personer, der har haft en vis bopælstid her i landet, samt for udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, samt ved EU's forordning om anvendelse af de sociale sikringsordninger og overenskomster med andre lande, jf. kapitel 9.

Barnets ophold

§ 5. Børnetilskud kan endvidere kun udbetales, hvis følgende betingelser er opfyldt:

2) Barnet opholder sig her i landet, jf. dog stk. 2 og 3.

...

Stk. 3. Opholder barnet sig midlertidigt i udlandet som led i et uddannelsesforløb, der sigter på at forbedre barnets muligheder for at klare sig under fortsat ophold her i landet, er bestemmelsen i stk. 1, nr. 2, ikke til hinder for, at der kan udbetales børnetilskud.

6. Retten til børnetilskud bortfalder, når et barn i længere tid opholder sig i udlandet uden at være sammen med sine forældre. Det vil blandt andet få betydning i de situationer, hvor børn sendes til udlandet med henblik på genopdragelse.

Ophold her i landet anses ikke for afbrudt, hvis barnet i kortere perioder opholder sig i udlandet i forbindelse med ferie eller familiebesøg eller i forbindelse med sygdomsbehandling eller lignende.

Det særlige børnetilskud til pensionister vil fortsat kunne udbetales, selv om barnet opholder sig i udlandet.

Et barn anses for at opholde sig her i landet, når det opholder sig sammen med forældrene, og disse anses for at have bevaret bopæl her i landet, se punkt 10.

Loven indeholder en særlig undtagelse, når barnet opholder sig midlertidigt i udlandet som led i et uddannelsesforløb, der sigter på at forbedre barnets muligheder for at klare sig under fortsat ophold her i landet. Der kan fx være tale om, at barnet for at styrke dets sproglige færdigheder eller dets viden om internationale forhold i et år eller et semester følger en uddannelse i udlandet. Der vil blive lagt vægt på, om opholdet kan betragtes som et supplement til et igangværende uddannelsesforløb i Danmark. Ved vurdering af, om opholdet i udlandet er led i et sådant uddannelsesforløb, må kommunen tage udgangspunkt i forældrenes redegørelse om formålet med opholdet i udlandet. I tvivlstilfælde bør der tages kontakt til den uddannelsesinstitution her i landet, der senest har haft kontakt med barnet.

Der skal i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret individuel vurdering af, om et midlertidigt ophold i udlandet som led i et uddannelsesforløb sigter på at forbedre den pågældendes muligheder for at klare sig her i landet.

Ankestyrelsen har i en konkret sag truffet afgørelse om, at der ikke var ret til børnefamilieydelse under et barns ophold på High School i USA af 11 måneders varighed. Ankestyrelsen lagde vægt på, at formålet med opholdet var, at det skulle erstatte folkeskolens 10. klasse i Danmark, og at opholdet således ikke kunne betragtes som et supplement til et igangværende uddannelsesforløb i Danmark. Se SM B-1-06.

Om meddelelser til kommunalbestyrelsen, når et barn opholder sig eller kan formodes at opholde sig i udlandet se punkt 45.

At barnet ikke har indgået ægteskab

§ 5. Børnetilskud kan endvidere kun udbetales, hvis følgende betingelser er opfyldt:

...

3) Barnet ikke har indgået ægteskab.

...

7. Der er ikke ret til ydelser efter loven, hvis barnet har indgået ægteskab, jf. § 5, stk. 1, nr. 3, og § 12, stk. 2.

Retten til ydelser berøres ikke af, at en ung selv har et barn, der har ret til ydelserne.

At barnet ikke er forsørget af offentlige midler

§ 5. Børnetilskud kan endvidere kun udbetales, hvis følgende betingelser er opfyldt:

...

4) Barnet ikke er anbragt uden for hjemmet efter lov om social service, ikke sammen med en indehaver af forældremyndigheden er optaget i en døgnforanstaltning efter lov om social service eller i øvrigt forsørges af offentlige midler.

...

8. Barnet må ikke være anbragt uden for hjemmet efter serviceloven eller i øvrigt være forsørget af offentlige midler, jf. § 5, stk. 1, nr. 4, og § 12, stk. 2.

Et barn er anbragt uden for hjemmet efter serviceloven, når barnet efter kommunalbestyrelsens eller børn og unge-udvalgets beslutning har ophold i en døgninstitution eller er anbragt i et opholdssted for børn og unge, jf. servicelovens § 52, stk. 3, nr. 8. Det gælder uanset varigheden af anbringelsen. Et barn er også forsørget af offentlige midler, hvis der udbetales plejeløn.

Kortvarige aflastningsophold uden for hjemmet efter servicelovens § 51, berører ikke retten til ydelser.

Hvis et barn opholder sig i en døgninstitution efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 4, sammen med den, der har forældremyndigheden, eller har del i den, anses barnet som udgangspunkt for forsørget af offentlige midler. Barnet må ligeledes som udgangspunkt anses for forsørget af offentlige midler, når det er anbragt i en netværksplejefamilie, jf. servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5. Kommunen skal dog altid konkret vurdere, om barnet må anses for at være forsørget af offentlige midler.

Et barn anses i øvrigt for forsørget af offentlige midler, når det offentlige yder et beløb, der dækker den væsentligste del af udgifterne ved forsørgelsen. Det gælder, uanset om det drejer sig om foranstaltninger inden for Socialministeriets område eller f.eks. om undervisningsforanstaltninger. Udgifterne til kost og logi anses i almindelighed for at udgøre den væsentligste del af udgifterne ved barnets forsørgelse.

Under ophold på kostskole, efterskole, ungdomsskole eller lignende bevares retten til ydelser normalt, da forældrene betaler for opholdet. Forældrenes egen betaling skal udgøre mere end et symbolsk beløb. Er der tale om, at det offentlige dækker deltagerbetaling under ophold på efterskole eller ungdomsskole, skal der jf. SM B-1-96 som udgangspunkt ikke ske bortfald af ydelser, hvis den betaling, det offentlige dækker, alene vedrører kost og logi fra mandag til fredag.

Ydelser efter servicelovens § 42 til dækning af merudgiften ved forsørgelsen af et barn med vedvarende fysisk eller psykisk lidelse er uden betydning for retten til børnetilskud.

Om forsørgelse af offentlige midler uden for servicelovens område

9. Under midlertidig indlæggelse til behandling på sygehus eller lignende anses barnet ikke for forsørget af offentlige midler. Hvis opholdet påregnes at blive af længere varighed, efter praksis mere end ca. 2 måneder, anses barnet som udgangspunkt for forsørget af offentlige midler under hele indlæggelsen, jf. SM B-4-89. Kommunen skal dog i den enkelte sag foretage en konkret, individuel vurdering af indlæggelsens karakter.

Hvis en forventet kortere indlæggelse strækker sig over længere tid, skal der ikke ske tilbagebetaling fra indlæggelsestidspunktet.

Under afsoning af fængselsstraf anses den unge som udgangspunkt for forsørget af offentlige midler, mens dette ikke er tilfældet under anholdelse og varetægtsfængsling.

Retten til ydelser berøres ikke af, at hjemmet modtager kontanthjælp efter lov om en aktiv socialpolitik (aktivloven). Hvis en familie samlet er på højskoleophold og under opholdet får udbetalt kontanthjælp efter aktivloven, stilles barnet som om, det har ophold i eget hjem, og anses ikke for forsørget af offentlige midler.

Et barn er derimod forsørget af offentlige midler, hvis barnet selvstændigt modtager løbende hjælp til forsørgelsen i form af kontanthjælp efter aktivloven.

Hjælp efter aktivloven til dækning af enkeltudgifter i særlige tilfælde for barnet eller familien er uden betydning for retten til børnetilskud.

Bopæl her i landet

§ 5. Børnetilskud kan endvidere kun udbetales, hvis følgende betingelser er opfyldt:

...

Den, der skal have børnetilskuddet udbetalt, har fast bopæl her i landet. Dette gælder dog ikke udbetaling af det særlige børnetilskud til en person, der har ret til at modtage pension efter lov om social pension i udlandet.

...

10. Ydelser efter loven kan endvidere kun udbetales, hvis den, der skal have dem udbetalt, har fast bopæl her i landet, jf. § 5, stk. 1, nr. 5, og § 12, stk. 2. Bopælskravet er fraveget i særlige tilfælde, se nedenfor.

Kravet om fast bopæl skal være opfyldt af den, der skal have børnetilskud udbetalt efter § 8 og § 9, se punkt 41-42. For forskudsvis udbetaling af børnebidrag skal kravet være opfyldt af den bidragsberettigede.

Personer, der opholder sig i udlandet, anses ikke for at have bevaret fast bopæl i Danmark, selv om opholdet i udlandet er tidsbegrænset, og selv om de fortsat er skattepligtige her i landet eller er tilmeldt folkeregistret. Bopæl anses dog for bevaret under kortvarige ophold i udlandet, der normalt er af højst 6 måneders varighed.

Ved ferieophold i udlandet kan bopæl i Danmark anses for bevaret, hvis varigheden af opholdet på forhånd er fastlagt til under et år.

Personer, der er udstationeret, har som udgangspunkt ikke ret til ydelser under udstationeringen, se dog nedenfor 2) og 3). Hvis udstationeringen på forhånd er tidsbegrænset og af kortere varighed og personen har bevaret sin bopæl her i landet og fortsat er skattepligtig her, vil personen kunne anses for at have ret til ydelser under udstationeringen, jf. SM B-6-98.

Personer, som er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste udenfor riget, registreres efter CPR-loven ikke som udrejst.

»Bopæl her i landet« i § 5, stk. 1, nr. 5, omfatter ikke Grønland og Færøerne.

Bopælskravet er fraveget i følgende tilfælde:

- 1) Personer, der har ret til at modtage pension i udlandet efter lov om social pension, kan få udbetalt det særlige børnetilskud i udlandet, jf. § 5, stk. 1, nr. 5, 2. punktum.
- 2) Efter EU's forordning om anvendelse af de sociale sikringsordninger kan statsborgere i Danmark og i andre EU- og EØS-lande have ret til børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, mens de opholder sig eller bor i et andet EU- eller EØS-land, hvis der er tale om arbejdstagere, selvstændigt erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, se nærmere punkt 67-71.
- 3) Desuden kan bopælskravet være fraveget ved konventioner og overenskomster med andre lande, se nærmere punkt 72-74.

Kapitel 2

Ordinært og ekstra børnetilskud til børn af enlige forsørgere

Ordinært børnetilskud til enlige forsørgere

§ 2. Ordinært børnetilskud udgør 3.692 kr. årlig for hvert barn. Det ydes:

- 1) når den, der alene har forældremyndigheden, eller som har del i forældremyndigheden over et barn, er enlig forsørger,
- 2) når begge eller kun den ene af indehaverne af forældremyndigheden er enlig og barnet opholder sig lige meget hos begge, medmindre barnet er tilmeldt folkeregistret hos den, der ikke er enlig,
- 3) når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder og den anden ægtefælle er enlig,

...

Stk. 2. Personer, der lever i et samlivsforhold, betragtes ikke som enlige ved ydelse af ordinært børnetilskud, jf. stk. 1, nr. 1-3.

11. Ordinært børnetilskud ydes til et barn under 18 år, når det forsørges af en enlig forælder (§ 2, stk. 1, nr. 1-3), jf. dette punkt og punkt 12-14, eller begge barnets forældre er pensionister (§ 2, stk. 1, nr. 4-5), jf. punkt 26.

Pr. 1. januar 2008 udgør det ordinære børnetilskud 4.556 kr. årligt.

Der er ret til ordinært børnetilskud, når den, der har forældremyndigheden over barnet, er enlig forsørger. Opholder barnet sig lige meget hos begge forældre, er der ret til ordinært børnetilskud, medmindre den af forældrene, som barnet er tilmeldt folkeregistret hos, ikke er enlig.

Når barnet privat er anbragt i pleje hos en anden end den, der har forældremyndigheden, er det forældremyndighedsindehaverens forhold, der er afgørende for, om der kan udbetales ordinært børnetilskud.

At barnet har selvstændig folkeregisteradresse udelukker ikke, at der kan være ret til ordinært børnetilskud, jf. punkt 15 om ret til ekstra børnetilskud, når barnet flytter på eget værelse.

Det er en betingelse for ret til ordinært tilskud, at forsørgeren er reelt enlig.

Samlivsophævelse

12. En person, der er gift eller lever i et registreret partnerskab, kan kun anses som enlig forsørger, når den pågældende er separeret eller lever adskilt fra ægtefællen/partneren på grund af uoverensstemmelse. Den anden ægtefælles/partners fravær f.eks. på grund af sygdom, ophold i udlandet eller optagelse i plejehjem betragtes ikke som ophævelse af samlivet med den virkning, at der kan udbetales ordinært børnetilskud, medmindre der samtidig er tale om samlivsophævelse på grund af uoverensstemmelse. Er der ikke tale om samlivsophævelse på grund af uoverensstemmelse, kan der heller ikke udbetales ordinært børnetilskud, når der er tale om et særbarn.

Ved samlivsophævelse mellem personer, der ikke er gift eller har fået deres partnerskab registreret, er det ikke en betingelse for at blive anset for reelt enlig, at samlivsforholdet er ophørt på grund af uoverensstemmelse.

Hvis en ægtefælle er meldt savnet i Danmark eller i udlandet, kan kommunalbestyrelsen ud fra en samlet vurdering anse den anden ægtefælle for enlig forsørger med ret til ordinært børnetilskud.

Ægteskabslignende forhold

13. En person, der ikke er gift, anses kun for enlig, hvis pågældende ikke lever i ægteskabslignende forhold med den anden af forældrene eller med en anden person. Der foreligger et ægteskabslignende forhold, når der er fælles husførelse og tale om et samlivsforhold, der kan føre til ægteskab eller registreret partnerskab efter dansk ret. I SM B-2-91 blev der givet afslag på ordinært børnetilskud, da partnerskab kunne registreres.

Det vil i almindelighed være en forudsætning for et ægteskabslignende forhold, at parterne har samme bopæl. I tvivlstilfælde kan kommunen tage udgangspunkt i, hvem der er tilmeldt folkeregistret på ansøgers adresse, jf. punkt 18. Den formelle tilmelding til folkeregistret er dog ikke i alle tilfælde afgørende. Det er hverken nødvendigt eller tilstrækkeligt for at statuere ægteskabslignende eller partnerskabslignende forhold, at kommunen via folkeregistret bliver bekendt med, at en anden person er tilmeldt børnetilskudsmottagerens adresse.

Ved vurderingen af, om en person er reelt enlig forsørger, skal der lægges vægt på karakteren af de involverede parter indbyrdes forhold og på boligforholdene hos den, som menes at leve sammen med modtageren af ydelserne. I B-12-96 blev ansøgeren anset for reelt enlig, da den formodede samlever havde eget hjem, og parterne kun havde kendt hinanden i 6 måneder. Det kan have betydning, om der er tale om tidligere ægtefæller eller samlevende par, der fortsat har hyppig kontakt og måske har fået børn sammen efter samlivsophør. Der skal også lægges vægt på de involverede personers egen forklaring om det indbyrdes forhold.

I SM B-1-99 understreger Ankestyrelsen, at der, forinden det kan afgøres, om betingelserne for at standse udbetaling af ordinært børnetilskud er opfyldt, altid skal foretages en selvstændig, konkret og individuel prøvelse heraf. Det afgørende er, om det på baggrund af de samlede oplysninger kan anses for godtgjort, at der foreligger et ægteskabslignende forhold med fælles husførelse. Der skal ikke føres egentligt bevis for, at der er tale om et ægteskabslignende forhold.

Det udelukker ikke retten til ordinært børnetilskud, at den, der har forældremyndigheden, bor i samme kollektiv som den anden af barnets forældre. Det er dog en betingelse, at den, der har forældremyndigheden, ikke lever i ægteskabslignende forhold med den anden af forældrene eller med en anden person. Et bofællesskab, der alene består af far, mor og barn, betragtes normalt ikke som et kollektiv.

Ordinært børnetilskud, når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen

14. Efter § 2, nr. 3, ydes ordinært børnetilskud, når den ene ægtefælle/registrerede partner er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder og den anden ægtefælle/partner er enlig. Bestemmelsen omfatter indsættelse i institutioner under Kriminalforsorgen i form af varetægtsfængsel, fængselsophold eller anden frihedsberøvende foranstaltning i henhold til dom, f.eks. i institutioner under sygehusvæsenet. Det er en betingelse, at indsættelsen har varet ud over 3 måneder. En kortvarig indsættelse giver derfor ikke ret til børnetilskud. Desuden er det en betingelse, at den indsattes ægtefælle/partner ikke lever sammen med en tredje person, men er reelt enlig. Bestemmelsen i § 2, nr. 3, omfatter både fællesbarn og begge ægtefællers særbørn. Retten til børnetilskud til den indsattes særbarn er betinget af, at barnet opholder sig hos ægtefællen, samt at den indsatte har forældremyndighed over barnet eller har del heri.

Retten til ordinært børnetilskud forudsætter, at der er tale om indsættelse i en institution under Kriminalforsorgen i Danmark, jf. SM B-7-97, hvor der er truffet afgørelse om, at der ikke var ret til børnetilskud, da der var tale om indsættelse i en institution i udlandet.

Ekstra børnetilskud til enlige forsørgere

§ 3. Der ydes endvidere et ekstra børnetilskud, som udgør 3.360 kr. årlig, hvis der ydes ordinært børnetilskud efter § 2, nr. 1, nr. 2, eller nr. 3, og indehaveren af forældremyndigheden har barnet hos sig. Der ydes kun et ekstra børnetilskud uanset antallet af børn.

15. Der ydes et ekstra børnetilskud, når den, der har forældremyndigheden over et eller flere børn, har barnet hos sig og får udbetalt ordinært børnetilskud som enlig forsørger efter § 2, nr. 1, 2 eller 3.

Der ydes kun et ekstra børnetilskud, uanset om der er et eller flere børn.

Pr. 1. januar 2008 udgør det ekstra børnetilskud 4.636 kr. årligt.

Det er en betingelse for udbetaling af det ekstra børnetilskud, at den af forældrene, der har ret til det ordinære børnetilskud, har barnet (et af børnene) hos sig. Hvis barnet bor hos andre, er der ikke ret til ekstra børnetilskud, men kun til ordinært børnetilskud.

Betingelsen om, at den, der har forældremyndigheden, skal have barnet hos sig, er opfyldt, selv om barnet er midlertidigt fraværende fra hjemmet på grund af skolegang eller lignende uddannelse, hvis den pågældende fortsat forsørger barnet. I SM B-4-91 er der truffet afgørelse om, at betingelsen ud fra en konkret vurdering også kan anses for opfyldt, selv om barnet flytter på eget værelse, f.eks. på grund af pladsmangel i hjemmet. Det forudsættes, at forældremyndighedsindehaveren i samme omfang som før fraflytningen afholder udgifterne til barnets daglige fornødenheder.

§ 6. Ordinært børnetilskud efter § 2, nr. 1, nr. 2 og nr. 3, og ekstra børnetilskud efter § 3 udbetales efter ansøgning herom.

16. Ordinært og ekstra børnetilskud til enlige forsørgere udbetales efter ansøgning herom, jf. § 6, stk. 1. Kravet om ansøgning omfatter ikke ordinært børnetilskud til pensionister, særligt børnetilskud efter § 4 eller flerbørnstilskud efter § 10 a.

Der er ikke krav om, at ansøgningen skal indgives skriftligt. Tilskud kan udbetales første gang for det kvartal, der følger efter det kvartal, hvori der er indgivet ansøgning herom.

Det vil normalt være tilstrækkeligt, at ansøgeren ved indgivelse af ansøgning dokumenterer sin ret til børnetilskud ved en erklæring om, at pågældende er reelt enlig. Ansøgeren har pligt til at oplyse om ændringer, der senere måtte indtræffe af betydning for retten til ydelsen, jf. punkt 44.

Er kommunen i tvivl om, hvorvidt betingelsen om, at ansøgeren er reelt enlig, er opfyldt, må den søge at indhente tilstrækkeligt med oplysninger til at kunne afgøre sagen. Retssikkerhedslovens §§ 10-12 regulerer, fra hvem kommunen kan indhente oplysninger.

Oplysninger til brug for sagen skal kommunen som udgangspunkt hente fra borgeren selv. Med henblik på at få oplyst sagen bedst muligt kan kommunen efter retssikkerhedsloven indhente oplysninger, der må anses nødvendige for at behandle en sag, fra andre myndigheder og personer, der har kendskab til forholdene. Dette gælder også oplysninger om en persons rent private forhold eller andre fortrolige oplysninger. Udtrykket ”personer” omfatter her alene personer, der som led i deres erhverv er kommet i besiddelse af oplysninger om borgeren, der er nødvendige til oplysning af sagen, f.eks. privatpraktiserende læger eller pengeinstitutter. Myndigheden kan således ikke indhente oplysninger fra borgerens familiemedlemmer eller borgerens nabo. Det er en betingelse for at indhente oplysninger, at det er oplysninger, der er nødvendige for at få belyst sagen.

De sociale myndigheder skal altid forsøge at få borgerens samtykke til at indhente oplysninger efter retssikkerhedsloven. På denne måde sikres borgerens medvirken og gennemsækelighed i sagsbehandlingen.

Samtykket gælder kun i forhold til den konkrete sag, medmindre andet er aftalt. Det skal stå helt klart for borgeren, hvilke oplysninger der indhentes, og i hvilke sager de tænkes anvendt. Borgeren kan således ikke give samtykke til, at f.eks. en række oplysninger kan bruges til ”sagsbehandling i enhedsforvaltningen fremover”. Et sådant ”blanco”-samtykke er ikke tilstrækkeligt specifikt til at være i overensstemmelse med retssikkerhedsloven. Et samtykke til at indhente nærmere bestemte oplysninger til en sag bortfalder efter 1 år.

Konsekvenserne af manglende medvirken til sagens oplysning, herunder at borgeren ikke vil give samtykke til, at myndigheden indhenter oplysninger fra andre, kan være et afslag på ordinært og ekstra børnetilskud. Dette må dog afhænge af en konkret vurdering af betydningen af de manglende oplysninger.

De sociale myndigheder kan indhente elektroniske oplysninger om økonomiske forhold fra andre offentlige myndigheder samt arbejdsløshedskasser. Indhentelsen kan ske som led i behandlingen af en enkelt sag eller som led i en generel søgning til brug for kontrol. Borgeren skal oplyses om denne adgang til at indhente disse oplysninger.

Årlig anmodning om bekræftelse af modtagerens fortsatte status som enlig forsørger

§ 22 a. Kommunalbestyrelsen udsender en gang årligt en anmodning om skriftlig bekræftelse fra modtageren af ordinært og ekstra børnetilskud, jf. § 2, nr. 1-3, og § 3, af modtagerens fortsatte status som enlig forsørger. Har kommunen ikke modtaget bekræftelsen senest en måned fra anmodningen, ophører udbetalingen af børnetilskud, jf. § 2, nr. 1-3, og § 3, fra det følgende kvartal. Udbetalingen genoptages med virkning fra kvartalet efter, at bekræftelsen er modtaget.

17. Efter lovens § 22 a, stk. 1, er kommunerne - som et led i pligten til at påse, at betingelserne er opfyldt - forpligtet til en gang årligt at anmode en person, der modtager ordinært og ekstra børnetilskud som enlig forsørger, om skriftligt at bekræfte sin fortsatte status som enlig forsørger.

Udbetalingen af børnetilskud ophører til de modtagere af børnetilskud, som har besvaret kommunens anmodning med, at de ikke længere har status som enlig forsørger, og til de modtagere, som ikke har besvaret kommunens anmodning udsendt ved et anbefalet brev senest en måned fra anmodningen. Kommunen kan ikke til skade for modtageren af børnetilskud fastsætte en kortere svarfrist end den i loven angivne.

Udbetalingen ophører også i tilfælde, hvor det anbefalede brev modtages retur i kommunen som uafhentet.

Anmodning om bekræftelsen kan ikke sidestilles med en afgørelse. Der skal derfor, hvis bekræftelse ikke foreligger, sendes meddelelse til modtageren med afgørelse om, at udbetaling af tilskud ophører. Meddelelsen skal gives således, at modtageren kan nå at reagere inden påbegyndelsen af det kvartal, hvor udbetalingen ophører.

Udbetalingen ophører, hvis kommunen ikke har modtaget den årlige skriftlige bekræftelse inden den fastsatte tidsfrist, uanset om de faktiske betingelser for at modtage tilskuddet er opfyldt. Udbetalingen genoptages med virkning fra kvartalet efter, at bekræftelse er modtaget, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Kommunens undersøgelse og vurdering af enlig forsørgerstatus

§ 22 a.

...

Stk. 2. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om administration i forbindelse med kommunens vurdering af modtagerens status som enlig forsørger.

18. Med hjemmel i lovens § 22 a, stk. 2, er der i bekendtgørelse nr. 10 af 9. januar 2004 om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, der er optrykt som bilag 2 til vejledningen, fastsat regler om administration ved kommunens vurdering af enlig forsørgerstatus.

I forbindelse med den årlige anmodning om bekræftelse af status som enlig forsørger undersøger kommunen efter bekendtgørelsens § 6, stk. 1, via folkeregistret, om der ud over modtageren af børnetilskud er tilmeldt personer over 18 år på adressen. Dette kan dog undlades, hvis kommunen løbende sikrer sig dokumentation på sagen, når der sker ændringer i folkeregistret.

Efter CPR-loven skal enhver registreres på sin bopæl i kommunen. Ved bopæl forstås det sted, hvor en person regelmæssigt sover, når personen ikke er midlertidigt fraværende på grund af ferie, forretningsrej-

se, sygdom eller lignende, og hvor denne har sine ejendele. En kommune har efter CPR-loven mulighed for at afvente med at registrere en flytning, indtil denne er undersøgt nærmere, og har samtidig pligt til at undersøge sagen for at rette eventuelle fejl, hvis den får en formodning om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret. Denne pligt skal ses i lyset af, at det er et hovedformål med folkeregistreringen at sikre, at enhver folkeregistreres på den adresse, hvor vedkommende faktisk bor og opholder sig, således at CPR kan benyttes i den offentlige administration, herunder f.eks. i forbindelse med kontrol af udbetaling af sociale ydelser. For en nærmere beskrivelse af kommunernes undersøgelse af korrekt bopælsregistrering henvises til CPR-loven samt Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledninger herom.

Er der tilmeldt andre personer over 18 år på adressen, skal kommunen efter bekendtgørelsens § 6, stk. 2, bede modtageren af børnetilskud give nærmere oplysninger, der kan sandsynliggøre, at betingelserne for at være enlig forsørger fortsat er opfyldt. Giver modtageren ikke sådanne oplysninger, lægges det til grund, at modtageren ikke er enlig forsørger.

Hvis der ikke ud over modtageren af børnetilskud er tilmeldt folkeregistret personer over 18 år på modtagerens adresse, men kommunen i øvrigt på baggrund af sagens øvrige oplysninger finder det overvejende sandsynligt, at en modtager af ordinært og ekstra børnetilskud ikke opfylder betingelsen om at være enlig forsørger, må kommunen efter bekendtgørelsens § 7 anmode modtageren om dokumentation på konkrete områder, der kan ændre kommunens opfattelse.

Træffer kommunen beslutning om at standse udbetalingen af ordinært og ekstra børnetilskud, er dette at betragte som en ny afgørelse, der skal behandles efter almindelige forvaltningsretslige principper om bl.a. partshøring, meddelelse af afgørelse med begrundelse samt klagevejledning.

Indhentning af oplysninger uden samtykke

19. Kommunen kan f.eks. gennem henvendelser fra andre borgere komme i besiddelse af oplysninger, der tyder på, at en borger, der modtager børnetilskud som enlig, lever i et ægteskabslignende forhold. Medmindre mistanken på forhånd må betragtes som åbenbart grundløs, har kommunen pligt til at undersøge, om det kan være relevant at påbegynde en tilbagebetalingssag.

Til belysning af sagen må kommunen i første omgang indhente oplysninger hos borgeren selv.

Vil borgeren ikke medvirke til sagsoplysningen eller give samtykke til, at oplysningerne indhentes fra andre, og mangler kommunen oplysninger, der må anses for nødvendige til at afgøre, om der er grundlag for starte en tilbagebetalingssag, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, hvorvidt en oplysning skal hentes uden samtykke.

I de tilfælde, hvor der indhentes oplysninger uden samtykke, skal kommunen altid efterfølgende gøre borgeren bekendt med, hvilke oplysninger der er indhentet uden samtykke og partshøre i overensstemmelse med forvaltningslovens regler.

Det kan i visse tilfælde f.eks. være relevant at indhente oplysninger om borgerens økonomiske forhold fra banker og sparekasser uden samtykke.

Kommunen kan ikke pålægge ansatte i f.eks. dagsinstitutioner eller skoler at indberette oplysninger om borgernes private forhold. Kommunen kan dog i en konkret sag udspørge en medarbejder om faktiske omstændigheder i en sag, såfremt de må anses for nødvendige i en sag om tilbagebetaling.

Generelt må kommunen tage hensyn til såvel, at misbrug af det sociale system forhindres, som til, at borgernes retssikkerhed tilgodeses.

Overvågning af borgere vil ofte være i strid med proportionalitetsprincippet, hvorefter myndigheden er forpligtet til at vælge den mindst indgribende fremgangsmåde i de tilfælde, hvor myndigheden har et valg mellem flere mulige reaktioner til at opnå det ønskede resultat. Overvågning er en meget vidtgående måde at skaffe sig oplysninger om borgere på og må i almindelighed betragtes som en politimæssig opgave – også selv om myndigheden ikke overtræder straffelovens bestemmelser om husfredskrænkelser. Er der begrundet mistanke om, at der er tale om decideret socialt bedrageri, bør kommunen derfor melde borgeren til politiet, der foretager den videre efterforskning i overensstemmelse med retsplejelovens regler.

Observationer af en borgers samlevers færden vil ofte være en uproportional reaktion i sager, hvor en borger formodes at leve i et ægteskabslignende forhold og samtidig modtager ordinært og ekstra børnetilskud. Oplysninger, der fremskaffes på denne måde, vil ofte have en ubetydelig bevisværdi, idet kommunen altid skal fremskaffe en lang række andre oplysninger til sagen til brug for den konkrete og individuelle vurdering, kommunen skal fortage af, om en borger skal betragtes som reelt enlig, jf. punkt 13.

Samme betragtninger fører til, at sagsbehandlere bør afholde sig fra at opsøge borgeren på dennes bopæl for på denne måde indhente oplysninger til brug for en social sag, hvis oplysningerne vil kunne indhentes fra borgeren selv på anden vis eller fra andre forvaltningsmyndigheder m.v.

Kapitel 3

Særligt børnetilskud som træder i stedet for bidrag fra en forsørgelsespligtig forælder

Særligt børnetilskud til forældreløse

§ 4. Der kan endvidere ydes et særligt børnetilskud efter reglerne i stk. 2 og 3.

Stk. 2. Der ydes 2 gange det særlige børnetilskud, jf. stk. 3, når ingen af barnets forældre lever.

20. Der ydes to gange særligt børnetilskud for et barn under 18 år, når ingen af barnets forældre lever, jf. § 4, stk. 2.

Hvis moderen er død, og faderskabet ikke er fastslået, anses barnet for forældreløst.

Om ret til særligt børnetilskud, hvis dødsattest ikke kan skaffes, se punkt 22.

Flygtninge under 18 år, der er kommet her til landet uledsaget eller ledsaget af andre end deres biologiske forældre, anses for forældreløse i børnetilskudslovens forstand, hvis de biologiske forældres opholdssted er ukendt.

Det afskærer ikke retten til særligt børnetilskud, at forældremyndigheden er tillagt en anden, da det kun er forældre, der har forsørgelsespligt. Hvis der udbetales plejeløn, bortfalder retten til børnetilskud, da barnet er forsørget af offentlige midler, se punkt 8.

Særligt børnetilskud, når faderskabet til barnet ikke er fastslået

§ 4. Der kan endvidere ydes et særligt børnetilskud efter reglerne i stk. 2 og 3.

...

Stk. 3. Det særlige børnetilskud udgør 8.436 kr. årlig,

1) når faderskabet til barnet ikke er fastslået,

...

21. Der ydes et særligt børnetilskud for et barn under 18 år, når faderskabet til barnet ikke er fastslået, jf. lovens § 4, stk. 3, nr. 1.

Det særlige børnetilskud udbetales uanset årsagen til, at faderskabet ikke er fastslået.

Er faderskabet registreret i forbindelse med barnets fødsel efter børnelovens §§ 1, 2 eller 3, kan der ikke udbetales et særligt børnetilskud, da registreringen fastslår faderskabet. Dette gælder også, selvom den registrerede fader har rejst indsigelse imod faderskabet og har anmodet statsforvaltningen om rejsning af faderskabssag efter børnelovens § 5. Den registrerede fader er retlig fader og har dermed også pligt til at forsørge barnet, indtil det via faderskabssagen eventuelt er fastslået, at han ikke er fader til barnet.

Er faderskabet ikke registreret i forbindelse med barnets fødsel efter børnelovens §§ 1, 2 eller 3, skal statsforvaltningen rejse en faderskabssag, jf. børnelovens § 7. I disse tilfælde er faderskabet således ikke fastslået med en registrering, og der kan udbetales et særligt børnetilskud, der udbetales, indtil faderskabet er fastslået. Moderen skal vejledes om, at det offentlige kan rejse krav om tilbagebetaling, hvis faderskabet fastslås. Bliver faderskabet ikke fastslået fortsætter udbetalingen af det særlige børnetilskud.

Afsluttes sagen med, at faderskab bliver fastslået, har det offentlige krav på, at moderen tilbagebetaler det særlige børnetilskud, hvis det er udbetalt under urigtige forudsætninger. I disse tilfælde vil der dog normalt blive udfærdiget et bidragsdokument, og bidragsdokumentet giver ret til forskudsvis udbetaling af normalbidraget. I så fald kan tilbagebetalingskravet gennemføres ved, at det særlige børnetilskud omkonteres til forskudsvis udbetalt bidrag og søges inddrevet hos den bidragspligtige.

Hvis der ikke udfærdiges bidragsdokument, f.eks. fordi faderen bor sammen med barnet, eller hvis betingelserne for forskudsvis udbetaling ikke er opfyldt, må kravet om eventuel tilbagebetaling gøres gældende over for moderen, hvis det skønnes, at hun har modtaget det særlige børnetilskud mod bedre vidende.

Hvis en formodet fader opholder sig i udlandet, kan moderen anmode statsforvaltningen om at udfærdige et bidragsdokument. Er der efter statsforvaltningens vurdering ikke tilstrækkelig dokumentation for faderskabet til, at der kan udfærdiges et bidragsdokument, og er det statsforvaltningens vurdering, at en sådan dokumentation for faderskabet ikke vil kunne fremskaffes, kan faderskabet ikke anses for fastslået. Se SM B-5-06.

Der kan ikke ydes særligt børnetilskud, hvis faderskabet er fastslået – også selvom der evt. ikke kan fastsættes bidrag efter reglerne i lov om børns forsørgelse.

Hvis det i en faderskab konstateres, at den mand, der hidtil har været anset som fader, alligevel ikke er fader, og der ikke derefter fastslås et andet faderskab, kommer det særlige børnetilskud først til udbetaling for tiden efter afgørelsen. Det bemærkes, at den mand, der hidtil har været anset som fader til barnet, efter ansøgning til statsforvaltningen normalt vil blive fritaget for betaling af bidraget med tilbagevirkende kraft til det tidspunkt, hvor bidraget blev fastsat. En eventuel restance for forskudsvist udlagte bidrag, vil derefter ikke kunne inddrives, da bidragskravet er bortfaldet.

Hvis barnets status ændres ved, at faderskab fastslås, kræves det særlige børnetilskud, der er udbetalt for tiden før barnets ændrede status, i almindelighed ikke tilbagebetalt. Det særlige børnetilskud kræves dog tilbagebetalt, hvis moderen har modvirket sagens opklaring, og det er grunden til, at faderskabet ikke tidligere er fastslået.

Hvis barnet adopteres af moderens ægtefælle eller samlever, er betingelserne for udbetaling af det særlige børnetilskud ikke længere til stede.

Særligt børnetilskud, når kun en af forældrene lever

§ 4. Der kan endvidere ydes et særligt børnetilskud efter reglerne i stk. 2 og 3.

...

Stk. 3. Det særlige børnetilskud udgør 8.436 kr. årlig,

2) når kun en af barnets forældre lever,

...

22. Der ydes et særligt børnetilskud for et barn under 18 år, når kun en af barnets forældre lever, jf. § 4, stk. 3, nr. 2. Det særlige børnetilskud ydes fra begyndelsen af det kvartal, der følger efter det kvartal, hvori en af forældrene er død.

Der ydes særligt børnetilskud, selv om afdøde ikke var bidragspligtig.

Hvis den længstlevende af forældrene ikke har forældremyndigheden og ikke får den tillagt, men er bidragspligtig, har den, der får tillagt forældremyndigheden, ret til såvel et særligt børnetilskud som børnebidrag, eventuelt som bidragsforsbud.

Der ydes særligt børnetilskud, selv om den længstlevende af forældrene gifter sig. Hvis barnet adopteres af den nye ægtefælle, bortfalder retten til særligt børnetilskud.

Hvis det ikke er muligt at skaffe dødsattest, kan særligt børnetilskud udbetales, når kommunalbestyrelsen ud fra en konkret vurdering finder det overvejende sandsynligt, at en af forældrene er død, jf. SM B-2-00. Det forhold, at der gennem længere tid ikke har været kontakt med den ene af forældrene, er ikke i sig selv nok til, at denne kan anses for død, jf. SM B-4-97.

Særligt børnetilskud, når barnet adopteres af en enlig

§ 4. Der kan endvidere ydes et særligt børnetilskud efter reglerne i stk. 2 og 3.

...

Stk. 3. Det særlige børnetilskud udgør 8.436 kr. årlig,

3) når barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle eller af en enlig person,

...

23. Der ydes et særligt børnetilskud for et barn under 18 år, når barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle eller af en enlig person, jf. § 4, stk. 3, nr. 3.

Det kræves ikke, at adoptanten er i slægt med barnet. Bestemmelsen tager sigte på adoptioner, hvor der før forældremyndighedsindehaverens død har været en vis form for tilknytning mellem barnet og adoptanten. Tilskuddet ydes fortsat, selv om adoptanten senere indgår ægteskab, medmindre den nye ægtefælle adopterer barnet.

Enlige adoptanter, der adopterer et udenlandsk barn gennem en af de organisationer, der er godkendt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender efter adoptionslovens § 30, er ikke omfattet af bestemmelse i § 4, stk. 3, nr. 3, idet der ikke forud for disse adoptioner har været en tilknytning mellem barnet og adoptanten.

Særligt børnetilskud, når der ifølge overenskomst med andre stater ikke kan udfærdiges dansk bidragsresolution

§ 4. Der kan endvidere ydes et særligt børnetilskud efter reglerne i stk. 2 og 3.

...

Stk. 3. Det særlige børnetilskud udgør 8.436 kr. årlig,

6) når der ifølge overenskomst med andre stater ikke er mulighed for at udfærdige bidragsresolution, der kan danne grundlag for forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

...

24. Der ydes et særligt børnetilskud for et barn under 18 år, når der efter overenskomst med andre stater ikke er mulighed for at udfærdige bidragsresolution, der kan danne grundlag for forskudsvis udbetaling af bidrag, jf. § 4, stk. 3, nr. 6.

Reglen har kun praktisk betydning, hvis bidragspligtige bor i et andet nordisk land og er pålagt et privatretligt bidrag på 0 kr.

Det er en forudsætning for at udbetale særligt børnetilskud efter denne bestemmelse, at det ved overenskomst med det pågældende land er bestemt, at kompetencen til at fastsætte bidrag tilkommer myndighederne i dette land, og at bidragsdokumenter udfærdiget i det pågældende land giver samme adgang til forskudsvis udbetaling af børnebidrag her i landet som danske bidragsdokumenter, se § 11, stk. 3 og punkt 52. Sådan overenskomst har Danmark indtil nu kun indgået med de nordiske lande.

I andre nordiske lande, f.eks. i Sverige, afhænger det beløb, der pålægges en bidragspligtig af den pågældendes økonomiske forhold, hvorfor en ubemidlet normalt vil få pålagt et privatretligt bidrag på 0 kr. Dette udelukker dog ikke bidragsberettigede fra at få børnebidrag udbetalt forskudsvis i de pågældende lande.

Hvis den bidragsberettigede imidlertid bor i Danmark, vil den pågældendes adgang til forskudsvis udbetaling af børnebidrag være betinget af en privatretlig bidragsresolution. Da kompetencen til at fastsætte størrelsen af bidraget tilkommer myndigheder i det andet nordiske land, vil bidragsberettigede være afskåret fra at få udlagt bidrag forskudsvis, når bidraget er fastsat til 0 kr.

Der ydes i sådanne tilfælde et særligt børnetilskud.

Der kan ikke udbetales særligt børnetilskud, hvis der er fastsat et beløb i resolutionen, uanset om dette er mindre end normalbidraget, se punkt 54 om bidragsforskuddets størrelse.

Det særlige børnetilskud kan heller ikke anvendes som kompensation for en manglende bidragsresolution, f.eks. fordi den bidragspligtige (forsørgeren) bor i udlandet eller har ukendt opholdssted. Statsforvaltningen kan give oplysninger om muligheden for eventuelt at få fastsat en dansk bidragsresolution i disse tilfælde.

Størrelse af det særlige børnetilskud, tillæg til det særlige børnetilskud og normalbidraget

§ 4. Der kan endvidere ydes et særligt børnetilskud efter reglerne i stk. 2 og 3.

...

Stk. 3. Det særlige børnetilskud udgør 8.436 kr. årlig,

...

Stk. 4. Der ydes 2 gange tillæg, jf. stk. 5, til det særlige børnetilskud, jf. stk. 2.

Stk. 5. Der ydes et tillæg, som udgør 1.224 kr. årlig, til det særlige børnetilskud, jf. stk. 3, nr. 1, 2, 3 og 6, samt, når begge forældre modtager pension efter lov om social pension, nr. 4, og, når folkepension eller førtidspension til én eller begge af to pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, nr. 5.

...

§ 14. Bidrag kan kræves udbetalt forskudsvis med det beløb, der er fastsat efter lov om børns forsørgelse, dog højst med normalbidraget. Normalbidraget udgøres af summen af et grundbeløb og et tillæg. Grundbeløbet svarer til det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 3. Tillægget svarer til det tillæg, der er fastsat efter § 4, stk. 5.

25. Da det særlige børnetilskud bl.a. udbetales som kompensation i tilfælde, hvor der mangler en forsørgelsespligtig forælder, er reglerne om det særlige børnetilskud som udgangspunkt udformet således, at det særlige børnetilskud svarer til normalbidraget.

Retten til det særlige børnetilskud forudsætter ikke, at der er ansøgt herom.

Ved en lovændring pr. 1. januar 2000 blev normalbidraget delt i et grundbeløb, der kan fradrages ved opgørelse af den bidragspligtiges skattepligtige indkomst, og et tillæg, der ikke kan fradrages ved opgørelse af den bidragspligtiges skattepligtige indkomst.

Efter lovens § 14, 3. pkt., svarer normalbidragets grundbeløb til det særlige børnetilskud, og normalbidragets tillæg svarer til tillægget til det særlige børnetilskud.

Pr. 1. januar 2008 udgør det særlige børnetilskud 11.628 kr. årligt og tillægget til det særlige børnetilskud 1.500 kr. årligt.

Det særlige børnetilskud og tillægget hertil udbetales uden reduktion, når faderskabet ikke er fastslået, når én af barnets forældre ikke lever, når barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af en enlig, og når der ifølge overenskomst med andre lande ikke er mulighed for at udfærdige bidragsresolution, der kan danne grundlag for forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Når ingen af barnets forældre lever, jf. punkt 20, udbetales 2 gange særligt børnetilskud og 2 gange tillæg hertil.

Særligt børnetilskud kan ikke udbetales til dækning af særlige bidrag, som efter lov om børns forsørgelse kan pålægges en bidragspligtig i forbindelse med barnets fødsel, dåb, konfirmation eller i anden anledning.

Der skal ikke foretages fradrag i det særlige børnetilskud, hvis barnet får ret til forsørgertabserstatning (f.eks. børnepension, arbejdsskadeerstatning og/eller lignende), eller hvis barnet i øvrigt har indtægter. Der kan dog gælde særlige regler for udbetaling af særligt børnetilskud til børn, der modtager børnepension efter lovgivningen i et andet EU- eller EØS-land, jf. punkt 71.

For størrelsen af det særlige børnetilskud og tillæg hertil, når tilskuddet udbetales, fordi en eller begge barnets forældre er pensionister, se punkt 26-29.

Kapitel 4

Ordinært og særligt børnetilskud til pensionister

Pensionister, der har ret til børnetilskud

Lov nr. 285 af 25. april 2001 (Førtidspensionsreformen) indeholder følgende overgangsbestemmelse:

...

§ 6. Loven træder i kraft den 1. januar 2003, jf. dog stk. 3-8.

...

Stk. 6. For personer, der er tilkendt førtidspension, eller for hvem der er påbegyndt sag herom inden den 1. januar 2003, gælder fortsat de indtil da gældende §§ 2, 4 og 5 i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

26. Børn af personer, der har ret til folkepension efter lov om social pension, har i kraft heraf også ret til det ordinære og særlige børnetilskud.

Efter førtidspensionsreformen er niveauet for førtidspensionen fastsat med henblik på at dække den fulde forsørgelse. Som en konsekvens heraf giver tilkendelse af førtidspension efter de regler, der gælder efter 1. januar 2003, ikke modtageren ret til ordinært og særligt børnetilskud.

Børn af personer, der er tilkendt førtidspension efter de regler, der gjaldt før 1. januar 2003, har i kraft heraf også ret til ordinært og ekstra børnetilskud. Dette gælder for børn af personer, for hvem der er påbegyndt en sag om førtidspension inden 1. januar 2003, også selv om førtidspensionen først er tilkendt efter 1. januar 2003.

Disse børn vil sammen med folkepensionister være omfattet af de regler, der er beskrevet under punkt. 27-30. Også børn, der er født efter 1. januar 2003, af personer, der får førtidspension efter de gamle regler, har ret til ordinært og ekstra børnetilskud.

Der ydes også børnetilskud, når folkepension eller førtidspension efter de gamle regler til en eller begge af to pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi pågældende er under strafafsoning eller andre frihedsberøvende foranstaltninger, jf. § 46 i lov om social pension.

Der er ikke ret til børnetilskud, hvis en pension er bortfaldet som følge af indtægter, eller hvis førtidspension frakendes eller bliver hvilende. Børn af personer, der alene modtager invaliditetsydelse, har ikke ret til børnetilskuddet. Lovens betingelser er heller ikke opfyldt, fordi der modtages privat pension eller udenlandsk offentlig pension.

Retten til børnetilskud til børn af pensionister forudsætter ikke, at der er ansøgt herom.

Ordinært børnetilskud til pensionister

§ 2. Ordinært børnetilskud udgør 3.692 kr. årlig for hvert barn. Det ydes:

...

4) når en af eller begge barnets forældre modtager folkepension efter lov om social pension,

5) når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.

27. Ordinært børnetilskud til børn af pensionister ydes, når begge et barns forældre modtager førtidspension efter de gamle regler eller folkepension.

Der kan udbetales ordinært børnetilskud til børn boende hos pensionistægtepar eller samlevende pensionister, selv om den ene ikke har forsørgelsespligt over for børnene, jf. SM B-4-98.

Pr. 1. januar 2008 udgør det ordinære børnetilskud 4.556 kr. årligt

Særligt børnetilskud til pensionister, der har barnet hos sig

§ 4. Der kan endvidere ydes et særligt børnetilskud efter reglerne i stk. 2 og 3.

...

Stk. 3. Det særlige børnetilskud udgør 8.436 kr. årlig,

...

4) når en af eller begge barnets forældre modtager folkepension eller førtidspension efter lov om social pension,

5) når folkepension eller førtidspension til en eller begge af to pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, eller

...

Stk. 5. Der ydes et tillæg, som udgør 1.260 kr. årligt, til det særlige børnetilskud, jf. stk. 3, nr. 1, 2, 3 og 6, samt, når begge forældre modtager folkepension efter lov om social pension, nr. 4, og, når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, nr. 5.

28. Der ydes et særligt børnetilskud for et barn under 18 år, når en af eller begge barnets forældre modtager førtidspension efter de gamle regler eller folkepension.

Det særlige børnetilskud til pensionister efter § 4 udgør pr. 1. januar 2008 11.628 kr. årligt, såfremt indtægten ikke overstiger indtægtsgrænsen for bortfald af pensionstillægget. Overstiger indtægten dette beløb, nedsættes tilskuddet efter § 4, stk. 6-11, jf. punkt 28.

Er begge barnets forældre pensionister ydes et tillæg til det særlige børnetilskud, som pr. 1. januar 2008 udgør 1.500 kr. Hvis kun et af barnets forældre er pensionist, udbetales det særlige børnetilskud uden tillæg.

Hvis der efter lov om børns forsørgelse er fastsat eller kan fastsættes et bidrag, kan der efter § 5, stk. 2, 1. pkt., ikke udbetales særligt børnetilskud til den pensionist, som har barnet hos sig. Til gengæld kan der ydes særligt børnetilskud til hel eller delvis dækning af det bidrag, som er pålagt en pensionist, der ikke bor sammen med sit barn, jf. punkt 29.

Indtægtsregulering af det særlige børnetilskud til pensionister, der har barnet hos sig

§ 4. ...

...

Stk. 6. Det samlede beløb, der ydes en familie som særlige børnetilskud efter stk. 3, nr. 4 og 5, nedsættes efter stk. 7. I tilfælde, hvor en familie ydes flere særlige børnetilskud efter stk. 3, nr. 4 og 5, fordeles nedsættelsen ligeligt på de enkelte børnetilskud.

Stk. 7. Nedsættelsen efter stk. 6 sker med 3 pct. af indtægtsgrundlaget opgjort efter § 29 i lov om social pension, når dette overstiger det beløb, hvormed pensionstillægget bortfalder.

Stk. 8. Det særlige børnetilskud, jf. stk. 6, fastsættes hver 1. januar på grundlag af den opgjorte indtægt.

Stk. 9. Det særlige børnetilskud omregnes i løbet af året, hvis indtægtsgrundlaget ændres mere end rent midlertidigt og en beregning på grundlag af den forventede fremtidige indtægt fører til en ændring af det særlige børnetilskuds størrelse eller de personlige forhold, som har betydning for det særlige børnetilskuds størrelse, ændres.

Stk. 10. Omregning sker med virkning fra den 1. i kvartalet efter, at kommunalbestyrelsen har modtaget oplysninger om de ændrede forhold. Hvis oplysning om ændringer, jf. stk. 9, der medfører forhøjelse af det særlige børnetilskud, modtages af kommunalbestyrelsen senere end tidspunktet for ændringen, omregnes det særlige børnetilskud med tilbagevirkende kraft fra tidspunktet for ændringen, dog højst for en periode på 3 måneder fra tidspunktet for modtagelsen af oplysningerne, jf. 1. pkt.

Stk. 11. Socialministeren kan fastsætte regler, der sikrer, at kommunalbestyrelsen modtager oplysninger, herunder i elektronisk form, der har betydning for den årlige fastsættelse og omberegning af det særlige børnetilskud.

29. Det særlige børnetilskud til en pensionistfamilie nedsættes, når familiens indtægt overstiger indtægtsgrænsen for bortfald af pensionstillægget.

Der er således tale om en aftrapning af de offentlige ydelser til pensionister, der ligger i umiddelbar fortsættelse af den aftrapning, der sker ved pensionsberegningen. Indtægtsgrundlaget for nedsættelsen opgøres efter § 29 i pensionsloven, jf. Socialministeriets vejledning om pension.

Det særlige børnetilskud nedsættes med 3 pct. af den del af indtægten, der overstiger det beløb, hvormed pensionstillægget bortfalder.

Eksempel med satser for år 2008: Har en pensionistfamilie en årlig indtægt opgjort efter pensionslovens § 29 på 300.000 kr., og bortfalder pensionstillægget ved en indtægt på 210.800 kr., nedsættes det særlige børnetilskud med 3 pct. af $(300.000 - 210.800) = 2.676$ kr. Udgør det årlige tilskud efter loven 11.628 kr., nedsættes det til 8.952 kr.

Det særlige børnetilskud fastsættes hver den 1. januar på grundlag af den opgjorte indtægt og omregnes i løbet af året, såfremt der sker en ændring af de personlige forhold, der har betydning for beregning af børnetilskuddet, eller en mere end rent midlertidig ændring af indtægten, som bevirker, at den fremtidige forventede indtægt fører til en ændring af børnetilskuddets størrelse.

Omregningen sker med virkning fra den 1. i kvartalet efter, at kommunen har modtaget meddelelse om de ændrede forhold. Hvis oplysning om ændringer, der medfører forhøjelse af det særlige børnetilskud, modtages senere end ændringen, omregnes det særlige børnetilskud med tilbagevirkende kraft fra tidspunktet for ændringen, dog højst for en periode på 3 måneder fra tidspunktet for modtagelse af oplysningerne. Kommunen skal ifølge retssikkerhedslovens § 12 informere pensionisten om, at man som følge af lovbestemmelsen om indtægtsregulering af det særlige børnetilskud til pensionister vil bruge oplysningerne i pensionsregistre til en samkøring med børnetilskudsregistre.

Bemyndigelsen i § 4, stk. 11, til at fastsætte regler om videregivelse af oplysninger i elektronisk form er med ressortomlægningen i 2004 overført til ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Bemyndigelsen har endnu ikke været anvendt, idet der i retssikkerhedslovens § 11a, stk. 2, er hjemmel til at indhente de oplysninger i elektronisk form, der oprindeligt er indhentet til beregning af pensionen, til brug for den årlige fastsættelse og omberegning af det særlige børnetilskud.

Om den tilskudsberettigedes oplysningspligt se punkt 44.

Særligt børnetilskud til pensionister, der er bidragspligtige

§ 5. ...

...

Stk. 2. Retten til at modtage særligt børnetilskud for pensionister er betinget af, at der ikke efter lov om børns forsørgelse er fastsat eller kan fastsættes bidrag. Hvis det er pålagt en pensionist at betale bidrag efter den nævnte lov, ydes særligt børnetilskud dog til hel eller delvis dækning af pågældendes forpligtelse. Særligt børnetilskud kan også ydes til opfyldelse af en pensionists bidragsforpligtelse, når den bidragsberettigede og barnet opholder sig i udlandet.

30. En bidragspligtig førtidspensionist efter de gamle regler eller en folkepensionist har ret til det særlige børnetilskud, som pr. 1. januar 2008 udgør 11.628 kr., men ikke til tillægget hertil. Det vil sige, at en pensionist, der skal betale et bidrag, bestående af normalbidragets grundbeløb og tillæg, alene får dækket grundbeløbet af børnetilskuddet og således selv skal udrede tillægget til normalbidraget. Pensionisten skal endvidere selv dække det overskydende beløb, hvis bidraget er fastsat højere end normalbidraget.

Det særlige børnetilskud til en bidragspligtig pensionist er ikke omfattet af indtægtsreguleringen af det særlige børnetilskud til pensionister, jf. § 4, stk. 6-11.

Da det særlige børnetilskud ydes til hel eller delvis dækning af pensionistens bidragsforpligtelse, nedsættes det særlige børnetilskud, hvis det overstiger det bidrag, pensionisten skal betale. Dette gælder også for det tilskud, der udbetales for det kvartal, hvori bidragspligten ophører.

Det særlige børnetilskud er ment at skulle dække pensionistens faktiske forsørgelsespligt. Hvis barnet forsørger sig selv, bortfalder retten til særligt børnetilskud, hvis statsforvaltningen træffer afgørelse om, at bidraget bortfalder. Hvis kommunen stopper den forskudsvisе udbetaling af børnebidrag som følge af, at barnet kan forsørge sig selv, jf. punkt 53, skal den bidragspligtige orienteres om muligheden for at søge om bortfald af bidraget. Hvis en pensionist ikke benytter sig af denne mulighed, bortfalder retten til det særlige børnetilskud. Hvis en bidragspligtig pensionist søger om bortfald af bidrag, ophører retten til det særlige børnetilskud samtidig med, at bidraget bortfalder. En bidragspligtig pensionist, der har søgt om bortfald af bidraget, har ret til det særlige børnetilskud, indtil bidragspligten bortfalder. Dette gælder også for en periode, hvor kommunen har stoppet den forskudsvisе udbetaling af bidrag til den bidragsberettigede som følge af barnets indtægter, når bidragspligten ikke bortfalder for denne periode. Retten til særligt børnetilskud indtræder i kvartalet efter, at den bidragspligtige er sat i bidrag eller er tilkendt pension. Dette gælder også, hvis der i et bidragsdokument fastsættes bidrag med tilbagevirkende kraft.

Det særlige børnetilskud til dækning af en pensionists bidragsforpligtelse skal som udgangspunkt udbetales til pensionisten selv. Tilskuddet kan dog konteres som dækning af børnebidrag, når det offentlige er indtrådt i retten til at indkræve bidrag.

Det særlige børnetilskud kan ydes til opfyldelse af en pensionists bidragsforpligtelse, når den bidragsberettigede og barnet opholder sig i udlandet, jf. § 5, stk. 2, 3. pkt.

Har en pensionist ret til at modtage pension i udlandet efter lov om social pension, er der også ret til det særlige børnetilskud, jf. § 5, stk. 1, nr. 5, 2. punktum. I denne situation fraviges samtidigt kravet om, at barnet skal have ophold her i landet, jf. punkt 6. Retten til børnetilskuddet er ikke betinget af, at barnet er født i Danmark, inden pensionisten flytter til udlandet.

Der ydes særligt børnetilskud, hvis en bidragsforpligtelse er fastsat efter et udenlandsk bidragsdokument, når bidragsdokumentet efter international konvention umiddelbart danner grundlag for inddrivelse her i landet.

Kapitel 5

Ydelser vedrørende særlige grupper af børn

Flerbørnstilskud

§ 10 a. Til børn fra en flerbørnsfødsel, der har samme bopæl, udbetales til hvert barn ud over det første et beløb på 5.436 kr. årligt, indtil børnene fylder 7 år (flerbørnstilskud).

Stk. 2. Flerbørnstilskud udbetales kvartalsvis forud, og reglerne i § 5, stk. 1, og § 6, stk. 2, samt §§ 8-10 finder tilsvarende anvendelse ved udbetaling af flerbørnstilskud.

Stk. 3. Flerbørnstilskud efter stk. 1, jf. stk. 2, ydes tillige for adopterede, samtidigt fødte søskende. Uanset bestemmelserne i § 5, stk. 1, nr. 1 og 2, erhverves retten til tilskuddet for børn, der har opholdstilladelse her i landet med henblik på adoption, dog når børnene får ophold hos den familie, der har dem i pleje med henblik på adoption.

Stk. 4. Medmindre barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling af flerbørnstilskud fast bopæl her i landet i 1 år.

31. Ved flerbørnsfødsler, d.v.s. samtidig fødsel af flere levendefødte børn (tvillinger, trillinger m.v.) udbetales for hvert barn udover det første et årligt beløb - flerbørnstilskud - indtil børnene fylder 7 år, jf. § 10 a, stk. 1. Det vil sige, at der til tvillinger udbetales et flerbørnstilskud, til trillinger to flerbørnstilskud osv.

Udbetaling af flerbørnstilskud forudsætter, at børnene har samme bopæl.

Pr. 1. januar 2008 udgør flerbørnstilskuddet 7.504 kr. årligt pr. barn udover det første.

Flerbørnstilskud udbetales kvartalsvis forud uden forudgående ansøgning, og de generelle regler i § 5, stk. 1, § 6, stk. 2, og §§ 8-10 om betingelser for udbetaling af børnetilskud, finder også anvendelse for flerbørnstilskud.

Flerbørnstilskud ydes tillige for adopterede, samtidig fødte søskende (tvillinger, trillinger m.v.), jf. § 10 a, stk. 3. Der kan ikke ydes flerbørnstilskud til andre samtidig adopterede børn, som ikke er tvillinger m.v. Retten til ydelser erhverves, når børnene får ophold hos den familie, der har dem i pleje med henblik på adoption, og børnene har fået opholdstilladelse her i landet, jf. § 10 a, stk. 3, 2. pkt.

Adoptionstilskud

§ 10 b. Til forældre, der adopterer et udenlandsk barn, ydes der til udgifter i forbindelse med adoptionen et engangsbeløb på 31.332 kr. (adoptionstilskud). Det er en betingelse for at opnå adoptionstilskud, at barnet er formidlet af en af de organisationer, der er godkendt af justitsministeren i medfør af § 30 i adoptionsloven.

Stk. 2. Tilskuddet udbetales af kommunalbestyrelsen efter ansøgning, når det af den adoptionsundersøgende myndighed kan attesteres, at barnet er ankommet her til landet.

Stk. 3. Medmindre en af adoptanterne har dansk indfødsret eller har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling af adoptionstilskud fast bopæl her i landet i 1 år.

32. Til forældre, der adopterer et udenlandsk barn, ydes et engangsbeløb - adoptionstilskud - til dækning af udgifter i forbindelse med adoptionen, jf. § 10 b, stk. 1, 1. pkt. Adoptionstilskuddet ydes pr. barn. Hvis flere børn adopteres samtidigt, f.eks. søskende, ydes der ét adoptionstilskud pr. barn.

Pr. 1. januar 2008 udgør adoptionstilskuddet 43.225 kr.

Det er en betingelse for at opnå adoptionstilskud, at barnet er formidlet af en af de organisationer, der er godkendt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender efter adoptionslovens § 30, jf. § 10 b, stk. 1, 2. pkt. De godkendte organisationer er: AC International Børnehjælp og Danadopt.

Hvis den adoptionssøgende selv har etableret kontakten til myndigheden, institutionen eller barnet/forældrene i udlandet, er det en forudsætning for adoptionstilskud, at en af de godkendte organisationer fuldt og helt står inde for forløbet af adoptionen på samme måde som, hvis kontakten var formidlet af organisationen. Adoptionstilskud kan ikke ydes til familie- og stedbarnsadoptioner.

Det er desuden en betingelse for at opnå adoptionstilskud, at de almindelige betingelser i lovens § 5 er opfyldt, herunder at adoptanterne eller en af dem har fast bopæl her i landet.

Adoptionstilskuddet udbetales af kommunen, når den adoptionsundersøgende myndighed kan attestere, at barnet er ankommet her til landet, jf. § 10 b, stk. 2. Der kræves ikke dokumentation for de afholdte udgifter i forbindelse med adoptionen.

De nærmere regler om adoption af udenlandske børn, herunder kravet om opholdstilladelse, findes i Familiestyrelsens bekendtgørelse nr. 1366 af 12/12 2006 om adoption.

Særligt børnetilskud til uddannelsessøgende forældre

§ 10 c. Til forældre, der deltager i en uddannelse, som er godkendt som støtteberettigende efter lov om statens uddannelsesstøtte, eller som berettiger til optagelse i en arbejdsløshedskasse, jf. § 41 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., og som har forsørgelsespligt for et barn under 18 år, udbetales efter ansøgning et tilskud på 5.000 kr. årligt.

Stk. 2. Der kan højst udbetales ét tilskud efter stk. 1 pr. forælder og højst ét tilskud pr. barn. Tilskud kan ikke udbetales til enlige forsørgere, der er berettiget til stipendium som tillæg efter § 7, stk. 3, nr. 1, i lov om statens uddannelsesstøtte. Hvis begge af to samlevende forældre er berettiget til stipendium som tillæg efter § 7, stk. 3, nr. 2, kan der kun udbetales tilskud for det andet barn. 2. og 3. pkt. gælder dog ikke for personer, som ikke modtager slutlån, selv om de er berettiget hertil. Reglerne i § 5, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Lever forældrene ikke sammen, har kun den af forældrene, der har barnet boende hos sig, ret til tilskud efter stk. 1. Opholder barnet sig lige meget hos begge forældrene, har kun den af forældrene, på hvis adresse barnet er tilmeldt folkeregisteret, ret til tilskud.

Stk. 4. Tilskud efter stk. 1 udbetales kvartalsvis forud senest den 20. i kvartalets første måned. Tilskuddet udbetales første gang for det kvartal, der følger efter det kvartal, hvori der er ansøgt herom, og sidste gang for det kvartal, i hvilket retten til tilskud ophører. Udgør tilskuddet for et kvartal mindre end 25 kr., udbetales det ikke.

33. Til børn af uddannelsessøgende forældre udbetales efter ansøgning et særligt børnetilskud. Om ansøgning og udbetaling af tilskuddet se punkt 40.

Ved uddannelsessøgende forstås i denne forbindelse personer, der er tilmeldt en uddannelse, der er godkendt som støtteberettigende efter lov om statens uddannelsesstøtte, eller en uddannelse som - når

den er afsluttet - berettiger til optagelse i en arbejdsløshedskasse. Der kan således søges tilskud under en uddannelse, der giver ret til SU, også selv om den uddannelsessøgende i det konkrete tilfælde undlader at søge SU eller har opbrugt sine støttemuligheder. Listen over SU-godkendte uddannelser kan ses på SU-systemets hjemmeside www.su.dk. Betingelserne for, at en uddannelse kan berettige til optagelse i en arbejdsløshedskasse, er beskrevet i Arbejdsdirektoratets bekendtgørelse nr. 1469 af 21. december 2005 om optagelse som lønmodtagere m.fl., selvstændig erhvervsdrivende og nyuddannet i en a-kasse. Tvivlsspørgsmål om, hvorvidt en konkret uddannelse berettiger til optagelse i en a-kasse, må rettes til den a-kasse, der dækker uddannelsens faglige område.

Det særlige børnetilskud til uddannelsessøgende er indtægtsreguleret og kan pr. 1. januar 2008 maksimalt udgøre 5.976 kr. årligt. Der kan kun udbetales ét tilskud pr. barn og ét tilskud pr. uddannelsessøgende forælder. To uddannelsessøgende forældre med to børn kan få to tilskud, medens én uddannelsessøgende forælder med to børn kun kan få ét tilskud, ligesom to uddannelsessøgende forældre med ét barn kun kan få ét tilskud. Lever forældrene ikke sammen, følger retten til tilskud den forælder, der har barnet boende hos sig, og hvis barnet opholder sig lige meget hos begge forældre, den af forældrene på hvis adresse, barnet er tilmeldt folkeregistret.

Retten til særligt børnetilskud som uddannelsessøgende til SU-modtagere er begrænset som følge af adgangen til at modtage stipendium som tillæg for SU-modtagere med børn.

Enlige forsørgere, der er berettiget til tillægsstipendium efter SU-reglerne, er ikke samtidig berettiget til særligt børnetilskud som uddannelsessøgende.

Samlevende forsørgere har ikke ret til det særlige børnetilskud som uddannelsessøgende, såfremt begge forsørgere er berettiget til tillægsstipendium efter SU-reglerne, og de kun har et barn. Har et sådant par to eller flere børn, vil de være berettiget til ét særligt børnetilskud som uddannelsessøgende.

Retten til det særlige børnetilskud bortfalder ikke, hvis kun den ene i et samlevende par er berettiget til tillægsstipendium efter SU-reglerne.

Det bemærkes, at det afgørende er, om der er ret til SU med tillægsstipendium, og ikke om denne ret faktisk udnyttes. Hvis den uddannelsessøgende i en eller flere måneder fravælger SU, fx fordi indtægten i den forløbne del af et år har været høj, opnås der ikke herved ret til særligt børnetilskud for den periode, hvori SU er fravalgt. Hvis en uddannelsessøgende har opbrugt sine SU-klip og ikke har optaget slutlån, vil der være ret til særligt børnetilskud som uddannelsessøgende.

Optagelse af slutlån giver efter SU-reglerne også ret til tillægsstipendium for uddannelsessøgende med børn, og medfører derfor, at der ikke er ret til det særlige børnetilskud som uddannelsessøgende, hvis slutlån optages af en enlig forsørger, eller en forsørger, der bor sammen med en anden forsørger, der har ret til tillægsstipendium.

Tillægsstipendium efter SU-reglerne kan ikke udbetales i perioder, hvor den uddannelsessøgende i forbindelse med fødsel eller adoption modtager støtte efter § 14 eller § 19, stk. 3-5, i lov om statens uddannelsesstøtte. Den uddannelsessøgende vil derfor for disse perioder kunne søge om særligt børnetilskud til uddannelsessøgende. Dette gælder også for en uddannelsessøgende, der lever sammen med en anden uddannelsessøgende, der i denne periode er berettiget til tillægsstipendium. En uddannelsessøgende vil endvidere kunne søge om særligt børnetilskud til uddannelsessøgende under en SU-berettigende uddannelse i perioder, hvor der ikke udbetales SU, fordi den uddannelsessøgende deltager i et forløb med lønnet praktik.

Indtægtsregulering af tilskud til uddannelsessøgende

§ 10 c. Til forældre, der deltager i en uddannelse, som er godkendt som støtteberettigende efter lov om statens uddannelsesstøtte, eller som berettiger til optagelse i en arbejdsløshedskasse, jf. § 41 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., og som har forsørgelsespligt for et barn under 18 år, udbetales efter ansøgning et tilskud på 5.000 kr. årligt.

...

Stk. 5. Tilskud efter stk. 1 til en enlig forsørger nedsættes med 10 pct. af den del af ansøgerens aktuelle indtægt i et kalenderår, der overstiger 100.000 kr.

Stk. 6. Bor barnet sammen med begge forældre, eller bor barnet kun sammen med den ene af forældrene, men denne er gift eller lever i et ægteskabslignende forhold med en anden person, nedsættes tilskuddet efter stk. 1 med 10 pct. af den del af husstandens aktuelle indtægt i et kalenderår, der overstiger 150.000 kr. Ydes der to tilskud til samme husstand, fordeles nedsættelsen ligeligt på de to tilskud.

Stk. 7. Den aktuelle indtægt består af

1) personlig indkomst med tillæg af positiv nettokapitalindkomst, der anvendes ved beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før de deri nævnte bundfradrag og fradrag for grundbeløb, og

2) aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 1 og 2, bortset fra udbytteindkomst op til 5.000 kr., hvori der er indeholdt endelig udbytteskat.

Stk. 8. Socialministeren fastsætter regler for, hvorledes indkomster, som er omfattet af ligningslovens § 33 C, skal indgå i den aktuelle indtægt, jf. stk. 7.

Stk. 9. Det er en forudsætning for udbetaling af tilskud, at ansøgeren over for kommunalbestyrelsen fremlægger dokumentation for de aktuelle indtægter og for deltagelse i en uddannelse, som berettiger til tilskud efter stk. 1.

...

Stk. 14. De indtægtsgrænser, der er nævnt i stk. 5 og 6, reguleres én gang årligt pr. 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. De efter regulering fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

34. Er den uddannelsessøgende enlig forsørger, nedsættes tilskuddet med 10 pct. af den del af den aktuelle indtægt, der overstiger 119.600 kr. Til en uddannelsessøgende, der lever i et ægteskabslignende forhold med en anden, nedsættes tilskuddet med 10 pct. af den del af husstandens aktuelle indtægt, der overstiger 179.400 kr. De nævnte indtægtsgrænser gælder pr. 1. januar 2008. Den aktuelle indtægt opgøres som beskrevet i loven, jf. § 10 c, stk. 7, for et kalenderår ved at den uddannelsessøgende fremlægger dokumentation for den forventede indtægt. Dokumentationen kan f.eks. være forskudsopgørelse suppleret med lønsedler for løbende indkomster. For at undgå tilbagebetalingssager bør den uddannelsessøgende

endvidere oplyse om ekstra indtægter i ferieperioder, hvis sådanne indtægter forventes med stor sandsynlighed. Tilskuddet beregnes for et kalenderår ad gangen og udbetales kvartalsvis forud.

Eksempel: En enlig uddannelsessøgende forventer en årlig indtægt på 125.000 kr. Det maksimale årlige tilskud i år 2008 på 5.976 kr. nedsættes med 10 pct. af (125.000 kr. – 119.600 kr. =) 5.400 kr., dvs. med 540 kr. Afrundet til et med 4 deleligt kronebeløb bliver tilskuddet nedsat til 5.436 kr. Kvartalsvis udbetales en fjerdedel af dette, dvs. 1.359 kr.

Bemyndigelsen i § 10 c, stk. 8, til at fastsætter nærmere regler for opgørelse af indkomster, der er omfattet af ligningslovens § 33 c (DIS-indkomster), er med ressortomlægningen i 2004 overført til ministeren for familie- og forbrugeranliggender

Ændringer i indtægtsoplysninger for uddannelsessøgende

§ 10 c. Til forældre, der deltager i en uddannelse, som er godkendt som støtteberettigende efter lov om statens uddannelsesstøtte, eller som berettiger til optagelse i en arbejdsløshedskasse, jf. § 41 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., og som har forsørgelsespligt for et barn under 18 år, udbetales efter ansøgning et tilskud på 5.000 kr. årligt.

...

Stk. 10. Hvis den indtægt, der ligger til grund for beregning af tilskuddet, ændres med mere end 10 pct., omregnes tilskuddet for kalenderåret, og de kvartalsvise udbetalinger for den resterende del af kalenderåret reguleres, således at det samlede udbetalte tilskud for kalenderåret svarer til det beregnede tilskud på årsbasis.

Stk. 11. Såfremt en tilskudsberettiget har haft en indtægtsfremgang, der bevirker, at det allerede udbetalte tilskud i kalenderåret overstiger det tilskud, ansøgeren herefter er berettiget til i kalenderåret, fradrages for meget udbetalt tilskud, såfremt ansøgeren i det efterfølgende kalenderår bliver berettiget til tilskud. Såfremt ansøgeren ikke i det efterfølgende kalenderår bliver berettiget til tilskud, tilbagebetales for meget udbetalt tilskud.

Stk. 12. Et tilbagebetalingskrav efter stk. 10 gennemføres ved en tilbagebetalingsordning. Fastsættelse af tilbagebetalingsordning og inddrivelse af gæld sker efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik.

35. Ved oplysninger om indtægtsændringer, der ikke medfører, at den forventede indtægt for det aktuelle kalenderår ændres med mere end 10 pct., foretages ikke omregning af tilskuddet i kalenderåret. Er der tale om ændringer, der har betydning for den forventede indtægt i det følgende kalenderår, indgår oplysningerne ved beregning af tilskuddet for dette kalenderår uanset størrelsen af ændringen. Hvis den indtægt, der ligger til grund for beregning af tilskuddet i et kalenderår, ændres med mere end 10 pct., omregnes tilskuddet, og der foretages en ny beregning for kalenderåret, som reguleres over de resterende kvartaler.

*Fremkommer der i eksemplet i punkt 34 nye oplysninger i løbet af årets første kvartal, således at indtægten i kalenderåret herefter forventes at blive 140.000 kr., omregnes det årlige tilskud til 5.808 kr. – 0,10 * (140.000 kr. – 116.200 kr.) = 3.428 kr. Er der for 1. kvartal udbetalt 1.232 kr., vil der for den resterende tre kvartaler skulle udbetales (3.428 kr. – 1.232 kr. =) 2.296 kr., svarende til 765 kr. pr. kvartal.*

Såfremt en indtægtsfremgang bevirker, at det allerede udbetalte tilskud i året, overstiger det tilskud, som den uddannelsessøgende er berettiget til, fradrages for meget udbetalt tilskud det følgende kalenderår. Såfremt den uddannelsessøgende ikke er berettiget til tilskud i det efterfølgende kalenderår, skal der fastsættes en tilbagebetalingsordning, jf. § 10 c, stk. 12.

Hvis ændringen i den forventede indkomst i eksemplet først oplyses til kommunen, efter at der er udbetalt tilskud for tre kvartaler, vil der opstå en situation med tilbagebetaling. Der vil da være udbetalt $3 \cdot 1.232 \text{ kr.} = 3.696 \text{ kr.}$ i årets tre første kvartaler. Da den uddannelsessøgende efter de nye indkomstoplysninger forventes at være berettiget til et tilskud på 3.428 kr. i kalenderåret, vil der være et tilbagebetalingskrav på $(3.696 \text{ kr.} - 3.428 \text{ kr.}) = 268 \text{ kr.}$

Andre ændringer for uddannelsessøgende

§ 10 c. Til forældre, der deltager i en uddannelse, som er godkendt som støtteberettigende efter lov om statens uddannelsesstøtte, eller som berettiger til optagelse i en arbejdsløshedskasse, jf. § 41 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., og som har forsørgelsespligt for et barn under 18 år, udbetales efter ansøgning et tilskud på 5.000 kr. årligt.

...

Stk. 13. Såfremt ret til tilskud indtræder, ophører eller forsørgelsesforholdene ændres inden for et kalenderår, beregnes tilskuddet forholdsmæssigt for de kvartaler i året, hvor ansøger er berettiget til at få udbetalt tilskud på samme grundlag.

Indtægten opgøres for de måneder af året, hvor ansøger er berettiget til tilskud på samme grundlag, hvorefter de således opgjorte indtægter omregnes forholdsvis til en årsindtægt.

36. Der kan i løbet af et kalenderår ske andre ændringer end ændringer i forventet indkomst, som har betydning for beregning af tilskuddet. Det kan f.eks. være, at et barn fødes, et barn bliver 18 år, at en uddannelse påbegyndes eller, at en uddannelse afsluttes. Er begge forældre til ét barn uddannelsessøgende, registreres det som en ændring af grundlaget for udbetaling af tilskud, hvis den af forældrene, der har ansøgt om tilskud, afslutter sin uddannelse. Ved sådanne andre ændringer opgøres indtægten forholdsmæssigt for den del af året, ansøger er berettiget til tilskud på samme grundlag, og opregnes til årsbasis. Herefter beregnes tilskuddet for de resterende hele kvartaler i året.

Eksempler: Starter en uddannelse 1. september, opgøres indtægten fra 1. september til 31. december, d.v.s. 4 måneder og opregnes til årsbasis ved at dividere med 4 og gange med 12. Der foretages herefter beregning af tilskud på årsbasis og ansøger er for oktober kvartal berettiget til at få udbetalt $\frac{1}{4}$ af det beregnede tilskud på årsbasis. Er den samlede forventede indtægt for de fire måneder 20.000 kr., bliver den beregnede indtægt på årsbasis 60.000 kr. Da dette beløb er mindre end den grænse på 119.600 kr., hvorfra indtægtsreguleringen begynder, får ansøger beregnet et fuldt tilskud på 5.976 kr. på årsbasis i 2008, svarende til et beløb på 1.494 kr., som kan udbetales for oktober kvartal. For det efterfølgende kalenderår foretages en ny beregning.

Afsluttes en uddannelse med udgangen af juni, opgøres den forventede indtægt frem til 1. juli. Indtægten på årsbasis fremkommer ved at dele denne indtægt med 6 og gange med 12. Herefter beregnes tilskuddet på årsbasis som deles med 4 til et kvartalstilskud, som udbetales for januar og april kvartaler. Den indtægt, som ansøger får efter 1. juli, når uddannelsen er afsluttet, er uden betydning for det tilskud,

som pågældende er berettiget til under uddannelsen, og medfører derfor ikke nogen efterregulering af det tilskud, der er udbetalt under uddannelsen.

Ved opgørelse af perioder, hvor der er ret til særligt børnetilskud som uddannelsessøgende, sidestilles opnåelse af ret til tillægsstipendium for SU-modtagere med afslutning af en uddannelse, og bortfald af ret til tillægsstipendium sidestilles med påbegyndelse af en uddannelse.

Eksempel: En uddannelsessøgende er på barsel fra 1. maj til 31. oktober, hvorefter den pågældende genoptager studiet og bliver berettiget til tillægsstipendium. Efter ansøgning vil der kunne udbetales særligt børnetilskud til den uddannelsessøgende i juli og oktober kvartaler. I hvert af disse kvartaler kan udbetales en fjerdedel af det tilskud, den uddannelsessøgende vil være berettiget til på årsbasis. En eventuel nedsættelse af tilskuddets størrelse beregnes på grundlag af den uddannelsessøgendes og dennes eventuelle samlevers indtægter i den periode, hvor betingelserne for retten til tilskuddet er opfyldt, d.v.s. fra 1. maj til 31. oktober. Indtægten for denne periode opregnes til en årsindtægt.

En ændring af tilskudsgrundlaget kan også være i form af, at en enlig uddannelsessøgende i løbet af kalenderåret flytter sammen med en anden og herefter lever i et ægteskabslignende forhold. Der skal i dette tilfælde foretages en særskilt beregning af indtægter og af tilskud før og efter sammenflytningen.

Eksempel: Sker sammenflytningen 1. maj, opgøres først indtægten fra 1/1 til 30/4, deles med 4 og ganges med 12. Den således beregnede indtægt udgør grundlaget for beregning af det særlige børnetilskud til den enlige i januar og april kvartaler, hvor der i hvert kvartal udbetales en fjerdedel af det beregnede årstilskud. Herefter opgøres indtægten for den uddannelsessøgende og dennes samlever fra 1/5 til 31/12, deles med 8 og ganges med 12. Den således beregnede indtægt udgør grundlaget for beregning af det særlige børnetilskud i juli og oktober kvartaler, hvor der i hvert kvartal udbetales en fjerdedel af det beregnede årstilskud.

Kapitel 6

Administration af børnetilskud

Generelle administrative forhold

37. Administrationen af børnetilskudsloven varetages af opholdskommunen, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Børnetilskud til en person, der opholder sig i et andet EU/EØS-land udbetales efter § 8, stk. 2, i bekendtgørelse om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag af den kommune, hvor den pågældende senest har haft ophold i Danmark.

Såfremt retten til børnetilskud for personer, der ikke har været bosat i Danmark, er opnået gennem beskæftigelse i Danmark, jf. EU's forordning om anvendelse af de sociale sikringsordninger, udbetales børnetilskud af den kommune, hvori arbejdsgiveren eller arbejdsgiverens repræsentant har hjemsted, subsidiært den kommune, hvor hovedparten af arbejdet udføres. Kan der ikke på dette grundlag udpeges en handlekommune, udbetales børnetilskud af den kommune, som den pågældende ud fra en samlet vurdering har stærkest tilknytning til.

Forud for udbetaling af børnetilskud skal kommunen sikre, at betingelserne for udbetaling af tilskuddet er opfyldt.

Kommunernes primære kilde til oplysninger om ret til børnetilskud er folkeregistret og for pensionister med børn, pensionsregisteret.

Kommunen må selv tage initiativ til udbetaling af de ydelser, der ikke kræver ansøgning, dvs. ordinært børnetilskud til pensionister, særligt børnetilskud og flerbørnstilskud. Forvaltningen må sikre sig, at den gennem folkeregistret eller på anden måde modtager de oplysninger, der er nødvendige for udbetaling.

Hvis kommunalbestyrelsen bliver bekendt med eller gjort opmærksom på, at et børnetilskud, der skal udbetales uden ansøgning, fejlagtigt ikke er kommet til udbetaling, skal der ske efterbetaling fra det tidspunkt, da retten opstod. Der er ikke hjemmel i loven til at udbetale renter. Krav på børnetilskud forældes dog efter dansk rets almindelige forældelsesregler, d.v.s. i løbet af 5 år, jf. lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer. Ifølge retspraksis er der kun mulighed for suspension af forældelsesfristen, hvis der er undskyldelig uvidenhed om de faktiske forhold. Ukendskab til det retslige grundlag kan ikke i sig selv medføre suspension af den 5-årige forældelsesfrist, jf. SM B-7-00.

I ansøgningssager, d.v.s. sager om ordinært og ekstra børnetilskud til enlige forsørgere, om adoptionstilskud og om det særlige børnetilskud til uddannelsessøgende forældre, skal kommunen sikre, at ansøger giver de oplysninger, der er af betydning for at kommunen kan træffe afgørelse, om retten til tilskud er til stede, og at ansøger giver oplysninger om senere indtrufne ændringer af betydning for retten til tilskud.

Flytning

38. Når den, der har ret til en ydelse efter børnetilskudsloven, flytter til en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen i fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen.

Fraflytningskommunen skal samtidig sende sagens akter til den nye kommune til brug for den fortsatte udbetaling. Der skal desuden gives meddelelse om, for hvilken periode der senest er sket udbetaling.

Der kan ikke stilles krav om ny ansøgning ved flytning, men tilflytningskommunen skal sikre sig, at betingelserne for ret til ydelsen stadig er opfyldt.

Finansiering, regnskab og revision

39. Staten afholder udgifterne til ydelser efter børnetilskudsloven, jf. § 25, stk. 1.

Udbetaling af inddrevne børnebidrag, der ikke er udlagt forskudsvis, kan ikke anmeldes til refusion, men cleares mellem kommunerne, jf. punkt 63.

Regnskabsaflæggelse, refusion, anvisning og berigtigelse af beløb, der med urette er anmeldt til afregning, samt revision sker i henhold til Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1391 af 12. december 2006 om statsrefusion og tilskud, samt regnskabsaflæggelse og revision på Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders ressortområder.

Hvornår udbetales børnetilskud

§ 6.

...

Stk. 2. Betingelserne for retten til at modtage børnetilskud skal være opfyldt ved begyndelsen af det første døgn i kvartalet.

§ 7. Børnetilskud tilkommer barnet eller børnene, jf. § 3, og udbetales kvartalsvis forud. Ydelsen udbetales kvartalsvis senest den 20. i kvartalets første måned.

...

§ 10. Børnetilskud udbetales første gang for det kvartal, der følger efter det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet er erhvervet, og sidste gang for det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet ophører. Særligt børnetilskud, der skal ydes et barn efter en bidragspligtiges død, udbetales dog først fra udløbet af den periode, for hvilken der senest er udbetalt bidrag efter lov om børns forsørgelse.

40. Børnetilskud udbetales kvartalsvis forud, jf. § 7. Udbetalingen sker senest den 20. i kvartalets første måned.

Børnetilskud udbetales første gang for kvartalet efter det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet er erhvervet, og sidste gang for det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet ophører, jf. § 10, 1. punktum.

Når et barn bliver født f.eks. 1. januar, erhverves retten til børnetilskud i januar kvartal, og tilskud udbetales første gang for april kvartal.

Når et barn fylder 18 år 1. januar, ophører retten til børnetilskud i januar kvartal, og tilskud udbetales sidste gang for dette kvartal.

Hvis retten til børnetilskud opstår og bortfalder i samme kvartal, kan der ikke udbetales børnetilskud, da betingelserne skal være opfyldt ved begyndelsen af det første døgn i kvartalet.

Retten til børnetilskud i et kvartal forudsætter, at betingelserne er opfyldt ved begyndelsen af det første døgn i et kvartal. I SM B-5-00 har Ankestyrelsen afgjort, at en enlig forsørger havde ret til ordinært børnetilskud for juli kvartal, da hun flyttede sammen med sin kæreste den 1. juli, idet hun havde været enlig forsørger ved døgnets begyndelse.

For visse betingelser er det ikke muligt at afgøre, om de er opfyldt ved begyndelsen af det første døgn i et kvartal. I sådanne tilfælde må der tages udgangspunkt i en generel betragtning om, hvorvidt betingelsen er opfyldt ved kvartalets begyndelse. Personer, der bliver berettiget til pension med første udbetaling den første måned i et kvartal, har således ret til børnetilskud for dette kvartal. En uddannelse kan anses for påbegyndt ved begyndelsen af et kvartal, selv om første mødetidspunkt ligger efter begyndelsen af det første døgn i dette kvartal.

Tilskud, der udbetales efter ansøgning, kan først komme til udbetaling for kvartalet efter det kvartal, i hvilket der er søgt herom.

Ansøger en uddannelsessøgende forælder om tilskud efter lovens § 10 c, er det indtægten i den periode inden for kalenderåret, hvor pågældende har været berettiget til at søge tilskud, der skal lægges til grund for beregningen af tilskuddet, også selv om en del af denne periode ligger forud for det kvartal, hvori tilskuddet kan udbetales. Ansøger en uddannelsessøgende forælder om tilskud i et kalenderår senere end den 30. september, kan der ikke beregnes og udbetales tilskud for dette kalenderår.

Reglen om, at børnetilskud udbetales fra kvartalet efter, at retten er opstået, gælder efter lovens § 10, 2. punktum ikke, når der efter en bidragspligtigs død udbetales særligt børnetilskud til et barn, der hidtil har fået underholdsbidrag på grundlag af en resolution efter lov om børns forsørgelse. Det særlige børnetilskud udbetales da først fra udløbet af den periode, for hvilken der senest er udbetalt bidrag efter bidragsresolutionen enten forskudsvis eller direkte. Særligt børnetilskud kan i disse tilfælde ydes for en del af et kvartal.

Reglen kan endvidere fraviges ved ret til ydelser i kraft af EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger, jf. punkt 70.

Hvem udbetales børnetilskuddet til

§ 8. Børnetilskud udbetales til moderen.

Stk. 2. Har kun faderen forældremyndigheden over barnet, udbetales børnetilskud til ham.

Stk. 3. Tilkommer forældremyndigheden den ene af forældrene, og den anden af forældrene godtgør, at barnet bor hos ham eller hende, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, som barnet bor hos.

Stk. 4. Lever forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke sammen, udbetales børnetilskud til den af forældrene, der har barnet hos sig. Opholder barnet sig i disse tilfælde lige meget hos begge forældrene, udbetales børnetilskud til den af forældrene, på hvis adresse barnet er tilmeldt folkeregistret.

Stk. 5. Er barnet i privat familiepleje, jf. § 64 i lov om social service, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, der har taget barnet i pleje. Er barnet i pleje hos et ægtepar, udbetales børnetilskud i givet fald til plejemoderen.

Stk. 6. Såfremt det skønnes bedst for barnet, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at børnetilskuddet skal udbetales til barnet selv.

Stk. 7. Når den, der har forældremyndigheden over barnet, er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen, jf. § 2, nr. 3, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den indsattes ægtefælle, såfremt den indsattes særbarn opholder sig hos denne.

41. Børnetilskud tilkommer efter lovens § 7 barnet eller børnene. Udbetaling sker, hvor intet andet er bestemt, til moderen, jf. § 8, stk. 1.

Hvis kun faderen har forældremyndigheden over barnet, udbetales børnetilskud til ham, jf. § 8, stk. 2.

Tilkommer forældremyndigheden den ene af forældrene, og den anden af forældrene godtgør, at barnet bor hos ham eller hende, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, som barnet bor mest hos, jf. § 8, stk. 3.

Hvis forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke lever sammen, udbetales børnetilskud til den af forældrene, der har barnet hos sig, jf. § 8, stk. 4, 1. punktum.

Bor barnet ikke hos nogen af forældrene, udbetales det til den af forældrene, barnet opholder sig mest hos.

Når forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke lever sammen, og barnet opholder sig lige meget hos begge forældrene, udbetales børnetilskud til den af forældrene, på hvis adresse barnet er tilmeldt folkeregistret, jf. § 8, stk. 4, 2. pkt. Kan forældrene trods fælles forældremyndighed ikke blive enige om registreringen, skal barnet efter § 8, stk. 3, i lov om det centrale personregister forblive registreret på den adresse, barnet havde, før uenigheden opstod, såfremt denne adresse er en af de angivne adresser, jf. i

øvrigt kapitel 3 om retningslinier for børns folkeregistrering i Indenrigsministeriets vejledning nr. 85 af 13. november 2006.

Når barnet er i privat familiepleje, jf. servicelovens § 142, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, der har taget barnet i pleje. Er barnet i pleje hos et ægtepar, udbetales børnetilskud til plejemoderen, jf. § 8, stk. 5.

Hvis det skønnes bedst for barnet, kan det sociale udvalg bestemme, at børnetilskuddet skal udbetales til barnet selv, jf. § 8, stk. 6. Det kan være tilfældet, hvis barnet har egen bopæl og helt eller delvist forsørger sig selv.

Når den, der har forældremyndigheden over et barn eller del i den, er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen, jf. § 2, nr. 3, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at børnetilskud udbetales til den indsattes ægtefælle, hvis barnet opholder sig hos denne, jf. § 8, stk. 7.

Om udbetaling af særligt børnetilskud til en bidragspligtig pensionist se punkt 29.

Særlige regler om udbetaling af børnetilskud

§ 9. Socialministeren kan fastsætte regler om udbetaling af børnetilskud til andre end de personer, der er nævnt i § 8, og om udbetaling af børnetilskud for kortere perioder end nævnt i § 7.

42. Når det må anses for godtgjort, at børnetilskuddet ikke kommer barnet til gode ved udbetaling efter reglerne i lovens § 8, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at børnetilskud skal udbetales til andre end de personer, der er nævnt i § 8, når det skønnes at være bedst for barnet, jf. Socialministeriets bekendtgørelse af nr. 10 af 9. januar 2004 om udbetaling af børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Kommunalbestyrelsen kan træffe bestemmelse om, at børnetilskud udbetales for kortere tidsrum end et kvartal, jf. § 1 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 10 af 9. januar 2004. Dette kan f.eks. være tilfældet, når den, der skal have børnetilskuddet udbetalt, må anses for uegnet til at forvalte tilskuddet.

Bemyndigelsen i § 9 til at fastsætter nærmere regler om udbetaling af børnetilskud til andre personer og om udbetaling af børnetilskud for kortere perioder er med ressortomlægningen i 2004 overført til ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Kommunens vejledningsforpligtigelse

43. Efter forvaltningslovens § 7 skal myndighederne i de sager, hvor der træffes afgørelser, i fornødent omfang give vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde. Der bør også ydes vejledning og bistand på områder, hvor myndigheden ikke træffer afgørelser, men udøver faktisk forvaltningsvirksomhed. Endvidere er det ikke altid tilstrækkeligt kun at yde vejledning, når borgeren selv beder om det. Er der en tilstrækkelig anledning til det, bør myndigheden som følge af god forvaltningsskik efter omstændighederne på eget initiativ vejlede borgerne om, hvilke regler m.v. der gælder på det pågældende område.

Afgørelser om børnetilskud, der kan indbringes for de sociale nævn, jf. punkt 76, bør meddeles den berørte borger skriftligt. Efter forvaltningslovens § 25 skal afgørelser, der er meddelt skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om tidsfrist.

Efter § 12 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal den, der får udbetalt børnetilskud have skriftlig besked om hvilke typer af ændringer, der kan have betydning for hjælpen, og om konsekvenserne af, at der ikke oplyses om ændringerne, jf. punkt 44.

Er der ikke givet tilstrækkelig vejledning, kan dette have betydning for muligheden for at rejse et tilbagebetalingskrav, jf. SM R-10-01.

Borgerens oplysningspligt

§ 24. Den, der får udbetalt ydelser efter loven, har efter § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område pligt til at oplyse kommunalbestyrelsen om ændringer i sine forhold, der kan medføre nedsættelse eller bortfald af ydelserne.

44. Efter lovens § 24 har den, der får udbetalt ydelser efter loven, pligt til at oplyse kommunen om ændringer, der har betydning for retten til hjælpen.

For ydelser, der udbetales uden ansøgning, må det i almindelighed antages, at kommunen gennem sine administrative registre modtager oplysninger om ændringer, der har betydning for retten til at modtage tilskud. En tilskudsmodtager, som er vidende om, at en ydelse modtages med urette, skal dog gøre kommunen opmærksom herpå.

Pensionister, der modtager særligt børnetilskud, skal oplyse om ændringer i indtægten, der kan have betydning for nedsættelse af tilskuddet, jf. punkt 28.

Personer, der modtager ordinært børnetilskud efter § 2, stk. 1, nr. 1-3, og ekstra børnetilskud efter § 3, skal give oplysninger om ændringer i samlivsforholdet, der kan have betydning for retten til tilskuddet, samt om ændringer i forhold, der vedrører forældremyndighed og samvær med barnet, og som kan have betydning for retten til tilskud. Herudover skal enlige forsørgere efter § 22 a en gang årligt bekræfte deres status som enlige forsørgere, jf. punkt 17.

Personer, der modtager det særlige børnetilskud til uddannelsessøgende forældre, jf. punkt 33-36, skal give oplysninger om ændring i uddannelsesforløbet, om ændring i samlivsforhold og om ændring i indtægtsforhold, der har betydning for beregning af tilskuddet. Indtægtsændringer, der ikke medfører, at den forventede indtægt for det aktuelle kalenderår ændres med mere end 10 pct., bevirker ikke, at tilskuddet for kalenderåret skal omregnes. Indkomstændringer, der har betydning for beregning af tilskuddet i det følgende kalenderår, skal oplyses uanset størrelsen af ændringen.

Meddelelser om børn, der opholder sig eller kan formodes at opholde sig i udlandet

§ 24 a. Socialministeren kan efter forhandling med undervisningsministeren fastsætte regler om, at institutioner, der har løbende kontakt med børn under 18 år, skal give meddelelse til kommunalbestyrelsen, hvis et barn udebliver i en periode, og udeblivelsen kan skyldes, at barnet ikke længere opholder sig her i landet.

45. Efter bekendtgørelsen om meddelelser efter § 24 a i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag skal der gives meddelelse til kommunalbestyrelsen i de tilfælde, hvor en institution eller en skole har oplysninger om, at barnet opholder sig eller kan formodes at opholde sig i udlandet.

Bemyndigelsen i § 24 a, til efter forhandling med undervisningsministeren at fastsætte nærmere regler om meddelelser om børn, der kan formodes at opholde sig i udlandet, er med ressortomlægningen i 2004 overført fra socialministeren til ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

I bekendtgørelsens § 1 afgrænses, hvilke institutioner, herunder specifikt hvilke skoler, som skal give de i bekendtgørelsen omhandlede meddelelser til kommunalbestyrelsen.

Bekendtgørelsen pålægger ikke institutioner og skoler at indhente oplysninger om, hvorvidt børn opholder sig her i landet, men at videregive de oplysninger, som de ligger inde med. Oplysningerne vil indgå i kommunens vurdering af, om betingelserne for at udbetale børnetilskud og børnefamilieydelse er opfyldte.

Der skal gives meddelelse, hvis det vides, at barnet opholder sig i udlandet, eller hvis institutionen eller skolen har mistet kontakten med barnet, og der er forhold, der taler for, at barnets udeblivelse kan skyldes, at det ikke længere opholder sig her i landet. Såfremt en institution eller en skole, der har løbende kontakt med et barn under 18 år, i en uge ikke har haft kontakt med barnet og ikke har oplysninger om årsagen hertil, skal institutionens eller skolens leder straks give meddelelse herom til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor forældrene har bopæl, såfremt den manglende kontakt kan skyldes, at barnet ikke længere opholder sig her i landet.

Efter bekendtgørelsens § 2, stk. 2, skal der ikke gives meddelelse, hvis institutionen eller skolen har oplysninger om, at der er tale om et ophold i forbindelse med sygdomsbehandling, et kortvarigt ferieophold eller lignende, idet sådanne situationer ikke vil medføre, at retten til børnetilskud og børnefamilieydelse bortfalder.

Efter bekendtgørelsens § 2, stk. 3, skal der heller ikke gives meddelelse, hvis en skole har oplysninger om, at opholdet i udlandet er et led i et uddannelsesforløb, der sigter mod at forbedre barnets muligheder for fortsat at klare sig her i landet. Der kan f.eks. være tale om, at barnet for at styrke dets sproglige færdigheder eller dets viden om internationale forhold i et år eller et semester følger en uddannelse i udlandet. I sådanne situationer vil der efter loven fortsat være ret til børnetilskud og børnefamilieydelse.

Når kommunalbestyrelsen modtager meddelelser efter bekendtgørelsen, skal den træffe afgørelse om, hvorvidt der fortsat er ret til børnetilskud og børnefamilieydelse. I den forbindelse skal kommunalbestyrelsen indhente nærmere oplysninger hos forældrene om formål med og varighed af et eventuelt ophold i udlandet.

Kommunalbestyrelsen skal endvidere undersøge, om retten til børnetilskud og børnefamilieydelse fortsat er til stede, hvis den på anden måde gennem sin tilsynsvirksomhed får oplysninger om et barn, der giver anledning til usikkerhed om, hvorvidt dette barn fortsat opholder sig her i landet.

Opholder barnet sig i udlandet sammen med forældrene, vil retten til børnetilskud være bestemt af, om forældrene fortsat anses for at have bopæl i Danmark, og retten til børnefamilieydelse bestemt af, om forældrene fortsat er skattepligtige her i landet.

Socialministeriets bekendtgørelse om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service

46. Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1240 af 5. december 2006 om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service fastsætter en indberetningspligt, når der er formodning om, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte. Denne bekendtgørelse omfatter således ikke de situationer, hvor et barn ikke længere opholder sig her i landet. Det er imidlertid væsentligt, at institutioner og skoler også er opmærksomme på bekendtgørelse nr. 1240 af 5. december 2006 om underretningspligt efter serviceloven, idet underretning efter denne bekendtgørelse kan medvirke til, at kommunen kan yde en særlig støtte med henblik på at undgå, at et barn sendes ud af landet, hvis dette vil forringe barnets muligheder for fremover at klare sig her i landet.

Tilbagebetaling efter § 24

§ 24. ...

Stk. 2. Har nogen mod bedre vidende uberettiget modtaget ydelser efter loven, skal det beløb, der med urette er modtaget, tilbagebetales.

Stk. 3. Der er udpantningsret for tilbagebetalingskrav efter stk. 2

Stk. 4. Tilbagebetalingskrav efter stk. 2 kan endvidere inddrives ved indeholdelse i løn m.v. efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Stk. 5. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan eftergive tilbagebetalingskrav efter stk. 2 efter reglerne i opkrævningsloven.

47. Hvis nogen mod bedre vidende har modtaget ydelser, som pågældende ikke var berettiget til, skal det beløb, der er modtaget med urette, tilbagebetales, jf. § 24, stk. 2.

Bestemmelsen omfatter de tilfælde, hvor modtageren har udvist svig, d.v.s. forsætligt har fremkaldt, vedligeholdt eller udnyttet en vildfarelse hos kommunalbestyrelsen.

Herudover omfatter bestemmelsen tilfælde, hvor modtageren uden at gøre sig skyldig i svig ved modtagelsen dog har været vidende om, at udbetalingen beroede på en vildfarelse hos kommunalbestyrelsen. Her kan være tale om, at kommunalbestyrelsen er gået ud fra en fejlagtig forudsætning med hensyn til de kendsgerninger, der er af betydning for udbetalingen.

Tilbagebetalingskravet må som udgangspunkt rettes mod den, der har givet anledning til udbetaling af børnetilskud. Dette gælder uanset om børnetilskuddet efter reglerne i §§ 8 og 9 er udbetalt til en anden. F.eks. må tilbagebetalingskravet som udgangspunkt rettes mod forældremyndighedsindehaveren, hvis der til plejeforældre udbetales et ordinært børnetilskud, fordi forældremyndighedsindehaveren er enlig forsørger.

Et tilbagebetalingskrav for uretmæssigt udbetalte børnetilskud og bidragsforskud, er tillagt udpantningsret, jf. § 24, stk. 3.

Tilbagebetalingskrav kan endvidere inddrives ved indeholdelse i løn m.v. efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Restanceinddrivelsesmyndigheden kan eftergive tilbagebetalingskrav efter reglerne i opkrævningsloven.

Tilbagebetaling i øvrigt

48. Tilbagebetaling af for meget udbetalt særligt børnetilskud til uddannelsessøgende forældre som følge af indkomststigninger i kalenderåret gennemføres ifølge lovens § 10 c, stk. 12, ved en tilbagebetalingsordning, der fastsættes efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik.

Almindelige retsprincipper om tilbagebetaling af urigtigt udbetalte beløb fører til, at der i begrænset omfang kan kræves tilbagebetaling uden, at der er særskilt hjemmel hertil i børnetilskudslovens bestemmelser. Det gælder efter omstændighederne i tilfælde, hvor en udbetalingsfejl skyldes forkerte oplysninger, der hidrører fra den berettigede, uden at det kan fastslås, at betingelsen om forsæt er opfyldt, og hvor kommunen ikke har haft mulighed for at opdage fejlen.

Krav på tilbagebetaling af ydelser, som skyldes, at modtageren har tilsidesat sin oplysningspligt, er omfattet af den 20-årige forældelsesfrist i Danske Lov 5-14-4.

Krav på fejlagtigt udbetalte børnetilskud kan modregnes i fremtidige børnetilskud for samme barn. Krav på tilbagebetaling af forskudsvis udbetalte bidrag kan tilsvarende modregnes i fremtidige bidrag for samme barn. Modregning skal gennemføres således, at afdragene fastsættes under hensyn til familiens økonomiske forhold.

Der kan normalt ikke ske modregning i børnetilskud for bidragsforskud, der har været udbetalt fejlagtigt. Tilsvarende kan krav på børnetilskud ikke modregnes i fremtidige bidragsforskud.

Da børnetilskud ifølge lovens § 7 tilkommer barnet eller børnene, kan børnetilskud ikke modregnes i forældrenes skat eller gøres til genstand for retsforfølgning af krav mod forældrene. Tilsvarende følger det af § 18 i loven om børns forsørgelse, at bidrag tilkommer barnet, og bidrag kan derfor ikke indgå i modregning overfor bidragsberettigede.

Regulering af ydelser

§ 25 a. Ydelserne i §§ 2, 3, 4, 10 a, 10 b, 10 c og 15, stk. 1, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Stk. 2. De beregnede tilskud afrundes, for så vidt angår tilskud efter §§ 2, 3, 10 a og 10 c, til det nærmeste med 4 delelige beløb i kroner, for så vidt angår de i § 4 nævnte særlige børnetilskud og tillægget efter § 4, stk. 5, til det nærmeste med 12 delelige beløb i kroner og, for så vidt angår de i § 10 b og § 15, stk. 1, nævnte ydelser, til det nærmeste beløb i kroner.

Stk. 3. For normalbidraget, jf. § 14, omfatter reguleringen kun hele måneder og foretages på den følgende forfaldsdag for bidraget.

49. Ydelserne reguleres en gang årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Den årlige regulering finder sted pr. 1. januar.

Ydelserne afrundes til det nærmeste hele kronebeløb. For ydelser, der udbetales kvartalsvis afrundes ydelsen på årsbasis til nærmeste med 4 delelige beløb i kroner, således at den kvartalsvise udbetaling udgør et afrundet kronebeløb. Da det særlige børnetilskud efter § 4 svarer til normalbidraget, afrundes dette samt tillægget hertil til nærmeste med 12 delelige beløb i kroner, således at det månedlige beløb udgør et afrundet kronebeløb.

Er der forud for 1. januar udbetalt bidrag forskudsvis, der dækker måneder, som ligger efter 1. januar, foretages der ikke efterfølgende regulering for disse måneder. Se SM B-3-06.

Indtægtsgrænserne ved beregning af nedsættelse af det særlige børnetilskud til pensionister, jf. § 4, stk. 7, og det særlige børnetilskud til uddannelsessøgende forældre, jf. § 10 c, stk. 13, reguleres ligeledes pr. 1. januar med satsreguleringsprocenten.

Kapitel 7

Forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Bidragforskud

§ 11. Et bidrag til et barns underhold, der er fastsat efter lov om børns forsørgelse, kan, når det ikke betales på forfaldsdagen, udbetales af det offentlige til den person, der er berettiget til at kræve bidraget fastsat efter § 18, stk. 2, i lov om børns forsørgelse.

...

50. Hvis et underholdsbidrag, der er fastsat efter lov om børns forsørgelse, ikke er betalt på forfaldsdagen, kan det udbetales forskudsvis af det offentlige, jf. § 11, stk. 1. Der er indbetalt rettidigt når bidragspligtiges indbetaling foretages senest på den i bidragsdokumentet angivne dato. Kommunen bør i en sådan situation ikke forskudsvis udbetale bidraget til bidragsberettigede, jf. SM B-3-01. Det kan være uhensigtsmæssigt - både i forhold til den kommunale administration og i forhold til bidragspligtige - at kommunen fortsætter med at udlægge bidraget forskudsvis i situationer, hvor bidragspligtige rettidigt indbetaler til kommunen. I sådanne situationer, hvor en kommune således konstaterer, at bidragspligtige betaler rettidigt, og at bidraget – til trods herfor – forskudsvis udbetales til bidragsberettigede, bør kommunen kontakte bidragspligtige med henblik på at få etableret en aftale mellem bidragspligtige og bidragsberettigede, således at bidraget fremtidigt kan betales direkte til bidragsberettigede, f.eks. via en bankoverførelse.

Der kan forekomme situationer, hvor bidragspligtige indbetaler rettidigt, men ikke med det rigtige beløb. I sådanne situationer skal beløbet søges berigtiget hos bidragspligtige. D.v.s. at en sådan ”fejlindbetaling” ikke som udgangspunkt bør udløse, at bidraget forskudsvis udbetales til bidragsberettigede. Det kan derimod være rimeligt, at konsekvent og bevidst indbetaling af forkerte beløb fører til, at normalbidraget udbetales forskudsvis.

Betingelser for bidragforskud

§ 12. Bidrag kan udbetales forskudsvis for tiden, indtil et barn fylder 18 år.

Stk. 2. Betingelserne i § 5, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til adgangen til at få et bidrag udbetalt forskudsvis. Medmindre barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling fast bopæl her i landet i en sammenhængende periode af 3 år.

Stk. 3. Det er endvidere en betingelse for retten til at få bidrag udbetalt forskudsvis, at forældrene ikke lever sammen.

Stk. 4. Betingelserne for bidragforskud skal være opfyldt på bidragets forfaldsdag.

51. Bidrag kan kun udbetales forskudsvis til den person, der er berettiget til at kræve bidraget fastsat efter § 18, stk. 2, i lov om børns forsørgelse.

Efter § 18, stk. 2, i lov om børns forsørgelse tilkommer retten til at kræve bidrag fastsat og til at indkræve bidraget den, der afholder udgifterne ved barnets forsørgelse. Det er en betingelse, at den pågældende har eller ved forældremyndighedens ophør havde forældremyndigheden over barnet eller lovligt har barnet i pleje.

Bidrag kan udbetales forskudsvis, indtil barnet fylder 18 år, jf. § 12, stk. 1.

Efter § 12, stk. 2, skal betingelserne i § 5, stk. 1, som er beskrevet i kapitel 1 i vejledningen, være opfyldt, for at der kan udbetales bidrag forskudsvis, jf. dog kapitel 9 om fravigelser ved EU's forordning om anvendelse af de sociale sikringsordninger.

Om flygtninge og andre udlændinges ret til bidragsforskud henvises til kapitel 9.

Endvidere er det en betingelse for retten til bidragsforskud, at forældrene ikke lever sammen, jf. § 12, stk. 3. Betingelsen kan anses for opfyldt, selv om forældrene i en kortere periode må blive boende sammen på grund af boligproblemer, efter at separation er meddelt.

Betingelsen i § 12, stk. 3, anses derimod ikke for opfyldt, hvis samlivet mellem forældrene i en tidsbegrænset periode er afbrudt, uden at fraværet fra hjemmet skyldes faktisk ophævelse af samlivet, f.eks. på grund af den ene parts sygdom, bortrejse, strafafsoning o.l. Dette gælder også i de tilfælde, hvor der er ret til ordinært børnetilskud efter § 2, nr. 3.

Betingelserne skal være opfyldt på bidragets forfaldsdag, jf. § 12, stk. 4.

Bidragsdokument

§ 11. ...

Stk. 3. Det kan ved overenskomst med andre stater bestemmes, at et udenlandsk bidragsdokument, der i vedkommende land danner grundlag for retslig inddrivelse af et bidrag, kan sidestilles med et dansk bidragsdokument ved forskudsvis udbetaling af bidrag.

52. Bidraget skal enten være fastsat af statsforvaltningen efter §§ 13 og 14 i lov om børns forsørgelse eller være fastsat af statsforvaltningen i overensstemmelse med forældrenes aftale. Der skal med andre ord foreligge et bidragsdokument fra statsforvaltningen, som kan danne grundlag for forskudsvis udbetaling af bidraget.

Et færøsk og et grønlandsk bidragsdokument giver samme adgang til bidragsforskud som et dansk bidragsdokument.

Et bidragsdokument, der er udstedt i et andet nordisk land, sidestilles med et dansk bidragsdokument ved forskudsvis udbetaling af bidrag, jf. § 11, stk. 3. Se nærmere om konventioner under punkt 73. Der er ikke indgået overenskomster med andre lande om, at bidragsdokumenter fra andre lande kan sidestilles med dansk bidragsdokument ved forskudsvis udbetaling af bidrag.

Betydning af barnets indtægter

53. Hvis barnet selv har indtægter, kan statsforvaltningen træffe afgørelse om bortfald af bidraget. Familiestyrelsen fastsætter årligt en vejledende grænse for, hvor stor en månedlig indtægt hos barnet, der vil medføre bortfald af bidrag. I 2007 er denne grænse fastsat til ca. 3.300 kr.

Afgørelser om bortfald af bidrag træffes efter en konkret vurdering af forældrene og barnets forhold. Der lægges vægt på, om indtægten ligger på det nævnte niveau over en længere periode, medmindre der er tale om en nogenlunde fast aflønning. Der skal endvidere lægges vægt på, om barnet må antages fortsat at have en indtægt på samme niveau. Den omstændighed, at indtægten i en kortere periode – f.eks. sommerferien – overstiger den vejledende indtægtsgrænse, kan således ikke i sig selv begrunde bortfald af bidraget. Det bemærkes, at børnepensionsudbetalinger, som hidrører fra den bidragsberettigedes eller bidragspligtiges pension, anses for at være en del af bidragsberettigedes eller bidragspligtiges forsørgelse af barnet. Sådanne pensionsudbetalinger betragtes derfor ikke som barnets indtægt.

Når kommunen modtager oplysning om, at et barn, hvortil der udbetales forskudsvis børnebidrag, har en indtægt, der i en måned overstiger 3.300 kr., skal kommunen kontakte den bidragsberettigede med henblik på at få oplyst, om barnets indtægter fremover må forventes at ligge på dette niveau. Er dette tilfældet – eller modtager kommunen ikke svar fra den bidragsberettigede – kan det antages, at den pågældende ikke længere er berettiget til at få bidrag udbetalt forskudsvis efter § 11 i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Kommunen må herefter træffe afgørelse om, at der ikke længere kan udbetales børnebidrag forskudsvis, og give den bidragsberettigede meddelelse herom samt om muligheden for at klage over denne afgørelse. Samtidig skal kommunen orientere den bidragspligtige om muligheden for at søge statsforvaltningen om bortfald af bidragspligten.

Kommunens afgørelse om at ophøre med forskudsvis udbetaling af bidrag som følge af et barns indtægter træffes på grundlag af en antagelse om, at statsforvaltningen - hvis der blev ansøgt herom - ville træffe afgørelse om bortfald af bidraget. Hvis kommunen har truffet afgørelse om, at der som følge af barnets indtægter ikke længere kan udbetales bidrag forskudsvis, og statsforvaltningen efterfølgende træffer afgørelse om, at bidraget ikke skal bortfalde, vil den bidragsberettigede have ret til forskudsvis udbetaling af de børnebidrag, der er forfaldne, men ikke udbetalt.

Bidragsforskuddets størrelse

§ 14. Bidrag kan kræves udbetalt forskudsvis med det beløb, der er fastsat efter lov om børns forsørgelse, dog højst med normalbidraget. Normalbidraget udgøres af summen af et grundbeløb og et tillæg. Grundbeløbet svarer til det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 3. Tillægget svarer til det tillæg, der er fastsat efter § 4, stk. 5.

§ 15. Særlige bidrag, som efter lov om børns forsørgelse er pålagt til udgifterne ved fødslen og moderens underhold før og efter fødslen, kan, når betingelserne i § 12 er opfyldt, udbetales forskudsvis af det offentlige med indtil 483 kr. ved fødslen og 841 kr. pr. måned til moderens underhold før og efter fødslen.

Stk. 2. Særlige bidrag, som efter lov om børns forsørgelse er pålagt i anledning af barnets dåb, konfirmation, sygdom, eller begravelse eller i anden særlig anledning, kan, når betingelserne i § 12 er opfyldt, udbetales forskudsvis af det offentlige inden for den grænse, som statsamtet fastsætter.

54. Bidrag til et barns underhold udbetales forskudsvis med det beløb, der er fastsat efter lov om børns forsørgelse, dog højst med normalbidraget jf. punkt 25. Om regulering af normalbidragets størrelse se punkt 49.

Hvis der fastsættes bidrag, der er mindre end normalbidraget, kan kun det mindre beløb, som bidragsdokumentet lyder på, udlægges forskudsvis. Dette kan f.eks. være relevant i en situation hvor parterne -

med statsforvaltningens mellemkomst - indgår aftale om, at bidraget skal fastsættes til halvdelen af den til enhver tid gældende forældrebetaling til barnets børneinstitution. Bidragets størrelse behøver således ikke at være angivet i et fast beløb i kroner. Se i den forbindelse SM B-5-95. Bidraget kan også være fastsat lavere end normalbidraget, hvis bidragsdokumentet er udstedt i et andet nordisk land, se punkt 52.

Sikringsstyrelsen udsender hvert år en orientering om størrelsen af de beløb, der kan fastsættes som børnebidrag i de øvrige nordiske lande. Der vil dog højst kunne udbetales et beløb forskudsvis i Danmark svarende til det danske normalbidrag. Hvis bidrag er fastsat til 0 kr., kan der udbetales særligt børnetilskud, se vejledningens punkt 24.

Bidragsforskud kan nedsættes i den udstrækning, bidragsforskud er udbetalt fra et andet nordisk land for samme tidsrum. Se nærmere om konventioner under punkt 73.

Hvis et bidrag i et færøsk eller grønlandsk bidragsdokument er fastsat til det til enhver tid gældende normalbidrag, udbetales bidrag forskudsvis med det danske normalbidrag, når bidragsberettigede bor her i landet.

Retten til forskudsvis udbetaling af bidrag omfatter også de særlige bidrag, der fastsættes efter lov om børns forsørgelse til udgifter ved fødslen og morens underhold før og efter fødslen. Disse bidrag udbetales højst med de beløb, der er fastsat i § 15, stk. 1, og som reguleres hvert år den 1. januar.

Endvidere kan de særlige bidrag, der fastsættes efter lov om børns forsørgelse til barnets dåb, konfirmation, sygdom, begravelse eller i anden særlig anledning, udbetales forskudsvis inden for den grænse, som statsforvaltningen fastsætter, jf. § 15, stk. 2. Familiestyrelsens har vejledende fastsat det almindelige konfirmationsbidrag til 3 gange det ved konfirmationen gældende månedlige grundbeløb af normalbidraget. Det vil for 2008 sige 2.907 kr.

Ansøgning om bidragsforskud

§ 11. ...

Stk. 2. Udbetaling af bidrag sker efter ansøgning. Socialministeren fastsætter regler om udbetalingen.

§ 24. Den, der får udbetalt ydelser efter loven, har efter § 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område pligt til at oplyse kommunalbestyrelsen om ændringer i sine forhold, der kan medføre nedsættelse eller bortfald af ydelserne.

Stk. 2. Har nogen mod bedre vidende uberettiget modtaget ydelser efter loven, skal det beløb, der med urette er modtaget, tilbagebetales.

55. Bidragsforskud udbetales kun efter ansøgning, jf. § 11, stk. 2. Regler om udbetaling er fastsat i Bekendtgørelse nr. 10 af 9. januar 2004 om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, som er optrykt som bilag 2 til vejledningen.

Bemyndigelsen i § 11, stk. 2, til at fastsætte nærmere regler om forskudsvis udbetaling af bidrag er med ressortomlægningen i 2004 overført fra socialministeren til ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Ansøgning indgives før første udbetaling af bidrag. Ved senere udbetalinger kræves der ikke ansøgning forud for hver enkelt udbetaling af bidragsforskud. Der skal dog søges på ny, hvis den forskudsvis udbetaling har været standset i en periode, f.eks. fordi barnet har været anbragt uden for hjemmet.

Inden første udbetaling af bidragsforskud skal bidragsberettigede orienteres om betingelserne for at få bidrag udbetalt forskudsvis.

Ved hver udbetaling af bidragsforskud skal kommunalbestyrelsen gøre bidragsberettigede opmærksom på oplysningspligten efter børnetilskudslovens § 24.

Efter barnets fyldte 15. år skal kommunalbestyrelsen ved hver udbetaling indhente oplysninger om barnets egenindtægt for at vurdere, om barnet er i stand til at forsørge sig selv, således at bidraget kunne bortfalde. Kommunalbestyrelsen kan i øvrigt herudover indhente oplysninger, når der er behov for det. Med henblik på forskudsvis udbetaling af de særlige bidrag, der efter lov om børns forsørgelse er fastsat til dækning af udgifter ved fødsel, dåb, konfirmation, sygdom m.v., må forevises særligt bidragsdokument herom.

Bidragsberettigede skal desuden orienteres om, at kommunalbestyrelsen skal underrettes, hvis bidragsberettigede flytter til en anden kommune, eller hvis der i øvrigt sker ændringer, der har betydning for fortsat udbetaling af bidrag. Om flytning se nærmere under punkt 38.

Kommunalbestyrelsen udbetaler bidragsforskud på grundlag af de oplysninger, der er afgivet i forbindelse med ansøgningen om bidragsforskud, indtil kommunalbestyrelsen fra den bidragsberettigede eller på anden måde modtager oplysninger, der kan begrunde en ændring eller bortfald af bidraget.

Træffer kommunen beslutning om at standse udbetalingen, er dette at betragte som en ny afgørelse, der skal behandles efter almindelige forvaltningsretlige principper om bl.a. partshøring, meddelelse af afgørelsen med begrundelse samt klagevejledning.

Udbetalingsperioden

§ 13. Søges bidrag udbetalt for tiden forud for bidragsdokumentets dato, kan bidrag udbetales i det omfang, betingelserne har været opfyldt på de forfaldsdage, der ville være indtrådt, hvis bidragsdokumentet havde foreligget ved bidragsperiodens begyndelse.

§ 16. Når det skønnes at være bedst for barnet, kan bidraget udbetales for kortere perioder ad gangen end fastsat i bidragsdokumentet.

56. Bidrag udbetales forskudsvis for den periode, der er angivet i bidragsdokumentet.

Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om udbetaling for kortere perioder ad gangen end fastsat i bidragsdokumentet, når det skønnes at være bedst for barnet, jf. § 16. En beslutning herom medfører ikke, at bidragets forfaldstid forrykkes. Bidragspligtige er således forsat forpligtet til at betale i overensstemmelse med den angivne forfaldsdato i bidragsdokumentet.

Søges bidrag udbetalt for tiden forud for bidragsdokumentets dato, kan bidrag udbetales i det omfang betingelserne har været opfyldt på de forfaldsdage, som ville være indtrådt, hvis bidragsdokumentet havde foreligget ved bidragsperiodens begyndelse, jf. § 13.

§ 13 finder primært anvendelse i situationer, hvor det – på grund af en verserende faderskabssag – ikke har været muligt at udfærdige et bidragsdokument. Bidragsdokumentet kan udarbejdes, når faderskabssagen afsluttes med, at der udpeges en far til barnet. I sådanne situationer kan faderen efter bidragsbekendtgørelsen blive pålagt at betale bidrag fra barnets fødsel, hvis faderskabssagen blev indledt i forbindelse med barnets fødsel. Bidraget vil efter børnetilskudslovens § 13 forskudsvis kunne udlægges i det omfang, betingelserne (jf. lovens § 12, stk. 2, jf. § 5, stk. 1) har været opfyldt på de forfaldsdage, der

ville være indtrådt, hvis bidragsdokumentet havde foreligget ved bidragsperiodens begyndelse. Såfremt faderskabssagen har verseret i flere år, vil det efter børnetilskudslovens § 13 være muligt forskudsvis at udlægge bidraget med tilbagevirkende kraft for en flerårig periode, såfremt betingelserne for forskudsvis udbetaling har været opfyldt i denne periode.

Ophør af retten til at få bidrag udbetalt forskudsvis

§ 17. Retten til at kræve et bidrag udbetalt forskudsvis vedvarer til og med årsdagen for bidragets forfaldsdag.

Stk. 2. Hvis barnet på det tidspunkt, da et bidrag kræves udbetalt forskudsvis, forsørges af det offentlige, eller dets forældre på dette tidspunkt samlever, kan bidrag kun udbetales for tiden indtil den offentlige forsørgelses begyndelse eller samlivets begyndelse.

57. Retten til at kræve bidrag forskudsvis vedvarer til og med årsdagen for bidragets forfaldsdag, jf. § 17, stk. 1.

Hvis betingelserne for forskudsvis bidrag er opfyldt på forfaldsdagen, men der søges på et tidspunkt, hvor barnet forsørges af offentlige midler, eller hvor forældrene lever sammen, skal der kun ske forskudsvis udbetaling af bidrag for den tid, hvor barnet ikke blev forsørget af offentlige midler, eller for den tid, hvor forældrene ikke levede sammen, jf. § 17, stk. 2.

Hvis barnet har modtaget hjælp til forsørgelse, indtræder det offentlige i kravet mod den bidragsskyldige for et beløb, der svarer til den fastsatte bidragspligt, idet det dog ikke kan overstige den udgift, som det offentlige har afholdt.

Selvom barnet skifter opholdssted mellem forældrene i den løbende bidragsperiode, har den af forældrene, der er bidragsberettiget i henhold til en resolution, ret til at få hele det forfaldne bidrag udbetalt. Samtidig kan pågældende blive pålagt at betale bidrag fra den dato, hvor barnet skiftede opholdssted, idet den af forældrene, som barnet er flyttet hen til, efter ansøgning kan få udfærdiget et bidragsdokument. Bidraget efter det nye bidragsdokument kan ligeledes kræves udbetalt forskudsvis ifølge § 11, stk. 1, fra forfaldsdagen. Der er således ikke hjemmel til at undlade at betale bidragsforskud for den del af bidragsperioden, for hvilken der allerede er udbetalt forskudsvis bidrag til den anden forælder.

Kapitel 8

Opkrævning og inddrivelse af forskudsvis udbetalte børnebidrag

Regler om opkrævning og inddrivelse

§ 18. Når et bidrag udbetales forskudsvis, indtræder det offentlige i retten til at indkræve bidraget. Det offentliges ret hertil forældes efter forældelsesloven, dog er forældelsesfristen 10 år.

58. Når bidrag udbetales forskudsvis, indtræder det offentlige i retten til at indkræve bidraget.

Opkrævning af forskudsvis udlagte bidrag er en afgørelse, som kommunen træffer, og som derfor skal følge de forvaltningsretlige regler herom med klagevejledning, selv om den bidragspligtige alene kan klage til kommunen over opkrævningen, men ikke over bidragets størrelse, idet dette er fastsat af statsforvaltningen.

Fremgangsmåden ved opkrævning af forskudsvis udlagte bidrag er beskrevet i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1391 af 12. december 2006 om statsrefusion og tilskud, samt regnskabsaflæggelse og revision på Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders ressortområder.

Efter bekendtgørelsen skal den kommune, der udbetaler bidrag, sende anmodning om opkrævning til den kommune, hvor bidragspligtige bor.

Opkrævningen foretages af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor bidragspligtige bor.

Hvis bidragspligtige flytter, skal den kommune, der opkræver bidraget, sende sagen til tilflytningskommunen sammen med en specifikation af restgælden og samtidig underrette udbetalingskommunen om flytningen.

Afgår den bidragspligtige ved døden, skal afkrævningskommunen straks underrette udbetalingskommunen herom.

Når den bidragspligtiges opholdskommune har udtømt mulighederne for at opkræve bidraget, overdrages sagen til restanceinddrivelsesmyndigheden.

Inddrivelse sker efter reglerne i lov om inddrivelse af underholdsbidrag. Der henvises herom til Familienstyrelsens vejledning af 21. december 2006 om opkrævning og inddrivelse af børnebidrag og ægtefællebidrag, se dog punkt 61 om forældelsesfrister for inddrivelse.

Opmærksomheden henledes endvidere på § 15, stk. 3, i Justitsministeriets cirkulære af 29. november 1978 om inddrivelse af underholdsbidrag. Efter denne bestemmelse viger pålæg om tilbageholdelse i løn m.v. til dækning af bidrag, som er udbetalt forskudsvis af det offentlige, for pålæg om tilbageholdelse for private krav på underholdsbidrag.

Om opkrævning og inddrivelse, når den bidragsskyldige bor i udlandet, henvises til punkt 75.

Vurdering af skyldnerens betalingsevne

59. Kommunalbestyrelsen må vurdere skyldnerens mulighed for at betale bidragsgælden. Der må om nødvendigt søges opnået en afdragsordning med den bidragsskyldige, således at afdragenes størrelse afpasses efter skyldnerens mulighed for at betale. I vurderingen af betalingsevnen kan der tages udgangspunktet i et leveniveau, der svarer til kontanthjælpen efter kapitel 4 i lov om aktiv socialpolitik. Det er imidlertid vigtigt, at der tages individuelle hensyn til skyldneren, således at pågældende ikke presses så hårdt, at incitamentet til at overholde betalingsordningen forsvinder. En betalingsordning må så vidt muligt fastsættes således, at afdraget mindst svarer til den løbende ydelse, som skyldneren er i restance med. På denne måde sikres det, at gælden ikke vokser. Betalingsordningen bør tages op til vurdering med regelmæssige mellemrum, og især når der sker ændringer i skyldnerens økonomiske forhold.

Hvis skyldnerens beskæftigelsesmæssige og økonomiske forhold taler herfor, kan kommunalbestyrelsen give henstand med betalingen.

Er der ikke grundlag for en henstandsordning, og kan der ikke opnås en afdragsordning med skyldneren, eller overholder skyldneren ikke en indgået aftale, træffer kommunalbestyrelsen bestemmelse om overdragelse af sagen til restanceinddrivelsesmyndigheden.

Indtrædelsesret i udbetalinger fra staten

60. Når bidrag er udbetalt forskudsvis, fordi det ikke er betalt rettidigt af den bidragspligtige, indtræder kommunalbestyrelsen i retten til udbetalinger fra staten for et beløb, der svarer til den skyldige betaling. De nærmere regler herom findes i lov om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer.

Forældelsesfrister ved inddrivelse

§ 18. ...

Stk. 2. Inddrivelse sker efter reglerne i lov om inddrivelse af underholdsbidrag med disse ændringer:

- 1) Bidrag, der har været forfaldet i mere end 5 år, kan inddrives ved tilbageholdelse i løn m.v., dog ikke ud over 20 år fra forfaldsdagen og kun, når inddrivelse er iværksat og fremmet uden ophold.
- 2) Retten til at anvende tilbageholdelse i løn m.v. bortfalder, hvis forskudsvis udbetaling ikke er sket inden 1 år efter bidragets forfaldsdag.

61. For inddrivelse af forskudsvis udbetalte bidrag gælder der særlige regler om forældelse i børnetilskudsloven, jf. § 18, stk. 2.

Bidrag, der har været forfaldet i mere end 5 år, kan inddrives ved tilbageholdelse i løn m.v., dog ikke ud over 20 år fra forfaldsdagen og kun, når inddrivelse er iværksat og fremmet uden ophold.

Retten til at anvende tilbageholdelse i løn m.v. bortfalder, hvis forskudsvis udbetaling ikke er sket inden 1 år efter bidragets forfaldsdag.

Eftergivelse af bidragsgæld

62. Kommunalbestyrelsen kan ikke efter loven eftergive bidragsgæld.

Når kommunens muligheder for at opkræve bidraget er udtømt, overdrages sagen til restanceinddrivelsesmyndigheden.

Restanceinddrivelsesmyndigheden kan efter § 21 a i lov om inddrivelse af underholdsbidrag eftergive bidragskrav, der tilkommer det offentlige. Eftergivelse kan ske efter de generelle regler herom i opkrævningsloven.

Udbetaling og clearing af inddrevne bidrag, der ikke er udbetalt forskudsvis

§ 19. Det offentlige skal søge hele det beløb, der ved resolutionen efter lov om børns forsørgelse skal betales, inddrevet hos den bidragsskyldige. Hvis det beløb, der inddrives, overstiger det forskudsvis udbetalte bidrag, udbetales det overskydende beløb til den, der er berettiget til at indkræve bidrag.

63. Kommunen skal søge hele det beløb inddrevet, der er fastsat ved bidragsresolutionen, jf. § 19. Kommunen skal således også inddrive den del af bidraget, der ikke kan udbetales forskudsvis. Inddrevne bidrag, der ikke er udbetalt forskudsvis, udbetales til den, der er berettiget til at indkræve bidrag.

Ved inddrivelse af forhøjet bidrag udbetales det bidrag, som den bidragsberettigede har krav på, før nedskrivning af det bidrag, som det offentlige har udlagt forskudsvis.

Hvis den, der er berettiget til at indkræve bidrag, bor i en anden kommune end den kommune, der modtager det overskydende beløb, sendes meddelelse til den kommune, hvori bidragsberettigede bor, om at beløbet kan udbetales. Det skal af den inddrivende kommunes registreringer klart fremgå, hvilke inddrevne beløb der dækker forskudsvis udlagte bidrag, og hvilke inddrevne beløb der dækker bidrag herudover. Det skal ligeledes af den udbetalende kommunes registreringer klart fremgå, hvornår der er tale om forskudsvis udbetaling af bidrag, og hvornår der er tale om udbetaling af den del af bidraget, der ikke er udbetalt forskudsvis.

Kommunens udbetaling af den del af bidraget, der ikke er udbetalt forskudsvis, refunderes ikke af staten, men kan cleares mellem kommunerne gennem Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, når indbetaling er sket til en anden kommune end den, der har udbetalt beløbene.

Den enkelte kommune opgør forskellen mellem det samlede beløb, den har inddrevet ud over det forskudsvis udbetalte, og det samlede beløb, den har udbetalt ud over det forskudsvis udbetalte, og indberetter dette til Ministeriet for Familie og Forbrugeranliggender. Nettobeløbet opføres som udgift - eller indtægt - på en særlig post på det skema, der indsendes ved anmeldelse af de udgifter, der afholdes af staten efter den sociale lovgivning. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender vil ved anvisningen henholdsvis tillægge eller fradrage nettobeløbet. Af praktiske grunde kan afregningen gennem Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender for bidrag indgået og udbetalt i et regnskabsår først foretages i forbindelse med restafregningen for de sociale udgifter for pågældende regnskabsår.

Kapitel 9

Internationale regler

Lovens krav om bopælstid for udlændinge

§ 5. Børnetilskud kan endvidere kun udbetales, hvis følgende betingelser er opfyldt:

1) Barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller med hensyn til børnetilskud efter §§ 2-3 har haft fast bopæl her i landet i det seneste år og med hensyn til børnetilskud efter § 4 har haft fast bopæl her i landet i de seneste 3 år. En ret, der er erhvervet ved fast bopæl, bevares uanset senere fravær, når pågældende på ny får fast bopæl her. Betingelsen om dansk indfødsret gælder dog ikke for udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven.

...

64. For udlændinge er retten til ordinært og ekstra børnetilskud samt flerbørnstilskud betinget af, at barnet eller mindst en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har haft fast bopæl her i landet i det seneste år, jf. § 5, stk. 1, nr. 1, og § 10 a, stk. 2 og 4.

Et års bopælstid i Danmark er ligeledes en betingelse for udlændinges ret til adoptionstilskud, jf. § 10 b, stk. 3.

Udenlandske børn, der opholder sig i Danmark med henblik på adoption, er også omfattet af kravet om bopælstid. Når der er udstedt dansk adoptionsbevilling, ydes børnetilskud fra det første kvartal efter kvartalet, hvor bevilling blev udstedt.

Retten til særligt børnetilskud og forskudsvis udbetaling af bidrag er for udlændinge betinget af, at barnet eller mindst en af forældrene, der har forældremyndigheden, har haft bopæl her i landet i de seneste 3 år, jf. § 5, stk. 1, nr. 1, og § 12, stk. 2.

Det er tilstrækkeligt, at forældrene eller blot en af dem opfylder kravet om bopælstid. Hvis barnet senere kommer hertil, er der ret til ydelser i kvartalet efter tilflytningen.

Om betaling af særligt børnetilskud, når de biologiske forældres opholdssted er ukendt, henvises til punkt 22.

Bopælskravet for en udlænding er kun opfyldt, hvis der faktisk har været fast bopæl her i landet. Til-melding til folkeregistret, besiddelse af fast ejendom eller betaling af skat her i landet under ophold i udlandet er ikke tilstrækkeligt. Bopælstiden regnes fra det tidspunkt, pågældende er indrejst hertil, se SM B-2-01. Bopælstiden i Danmark må være uafbrudt bortset fra korte ferieperioder. Bopælsperioden må ligge umiddelbart forud for udbetaling af ydelserne.

En ret, der er erhvervet ved fast bopæl, bevares uanset senere fravær, når pågældende på ny får fast bopæl her, jf. § 5, stk. 1, nr. 1, 2. pkt.

Fravigelse af kravet efter internationale aftaler og for flygtninge

65. Bopælskravene for ret til ydelser efter børnetilskudsloven fraviges for personer omfattet af EU's for-ordning om anvendelse af sociale sikringsordninger, jf. punkt 67-71, og de konventioner, som Danmark har indgået med andre lande om social sikring, jf. punkt 72-74.

Betingelsen om dansk indfødsret eller forudgående bopælstid gælder endvidere ikke for udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, jf. børnetilskudslovens § 5, stk. 1, nr. 1, 3. pkt, og § 12, stk. 2. Det er tilstrækkeligt, at blot en af forældrene har fået opholdstilladelse på dette grundlag.

Personer, der får opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, er såkaldte konventionsflygtninge, d.v.s. de falder ind under definitionen af flygtninge i FN's flygtningekonvention af 28. juli 1951.

Opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2, gives til de facto flygtninge, d.v.s. personer der ikke opfylder betingelserne i konventionen, men hvor det af lignende årsager eller af andre tungtvejende grunde ikke bør kræves, at de vender tilbage til hjemlandet.

Opholdstilladelse efter udlændingelovens § 8 gives til flygtninge, der kommer hertil som led i en aftale med De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) eller lignende international afta-le. Dette er de såkaldte kvoteflygtninge.

Regler for udlændinge med særlige opholdstilladelser

66. Personer, der får opholdstilladelse efter udlændingelovens øvrige bestemmelser, herunder på humani-tært grundlag efter § 9 b, i udlændingeloven, må som andre udlændinge opfylde lovens krav om fast bopæl her i landet i henholdsvis 1 eller 3 år for ret til ydelser. Udbetaling af børnetilskud forudsætter, at udlændingen har opholdstilladelse eller er fritaget herfor efter udlændingelovens regler. Bopælstiden regnes i disse tilfælde fra det tidspunkt, hvor de pågældende er indrejst i landet og - såfremt de ikke er fritaget herfor - har søgt om opholdstilladelse.

Asylansøgere får udgifterne til underhold dækket af Udlændingesservice og kan derfor ikke få udbetalt børnetilskud.

Ved tvivl om, hvorvidt en udlænding har opholdstilladelse her i landet eller er fritaget herfor, kan der rettes henvendelse til Udlændingesservice.

EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger - anvendelsesområde

67. EF-forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, har gyldighed inden for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde - EØS. Forordningen gælder ud over de 27 medlemsstater i EU i følgende lande: Island, Norge, Liechtenstein og Schweiz.

EF-forordningen omfatter EU/EØS-landenes lovgivning om bl.a. familieydelser. Familieydelser efter dansk lovgivning er i denne sammenhæng børnefamilieydelsen samt børnetilskudslovens bestemmelser om børnetilskud, flerbørnstilskud og adoptionstilskud. Desuden er forskudsvis udbetaling af børnebidrag ved EF-Domstolens praksis nu henført til familieydelserne. Dette vil dog blive ændret, når forordning 1408/71 afløses af forordning 883/2004, jf. nedenfor.

Ved EF-forordningen fraviges reglerne om dansk indfødsret, skattepligt, ophold og bopæl her i landet for ret til familieydelser. Som følge af, at forskudsvis udbetaling af børnebidrag efter EF-forordning 1408/71's praksis henføres til familieydelser, fraviges også kravet i § 12, stk. 2, om 3 års bopæl her i landet for personer, der er omfattet af denne forordning.

I tilfælde, hvor der efter reglerne i EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger skal udstedes dokumentation for, at en person er omfattet af dansk lovgivning under beskæftigelse eller bopæl i et andet land, træffer Sikringsstyrelsen afgørelse om, hvorvidt dansk lovgivning skal anvendes. Dokumentation herfor bliver udstedt af Sikringsstyrelsen i form af en blanket eller en skrivelse.

I situationer, hvor der efter reglerne i forordningen ikke skal udstedes dokumentation for, hvilket lands lovgivning der skal anvendes, træffer Sikringsstyrelsen ikke afgørelse om lovvalget. Spørgsmål om, hvorvidt en ansøger er omfattet af dansk lovgivning, vil i disse situationer skulle afgøres af kommunen som led i afgørelsen af, om der er ret til ydelser.

Der henvises i øvrigt til Den Sociale Sikringsstyrelses vejledning af 30. april 1997 om EF-regler om social sikring: Hæfte 1 generel introduktion og lovvalgsreglerne og hæfte 7 om ydelser til børn. Kommunerne kan få råd og vejledning om administration af EF-forordningens bestemmelser hos Sikringsstyrelsen.

Udover reglerne om anvendelse af de sociale sikringsordninger for arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, som er nærmere beskrevet under punkt 68-70, omfatter forordningen særlige regler for børn af pensionister og efterladte børn, som er beskrevet under punkt 71, samt for studerende.

Studerende, der er statsborgere i et EU/EØS-land, og som bor i Danmark, har ret til børnefamilieydelse og børnetilskud på lige fod med danske statsborgere fra kvartalet efter tilflytningen. Der er ingen regler om, hvilket lands lovgivning en studerende skal være omfattet af. Her gælder kun national lovgivning. Det betyder, at det udelukkende er børnefamilieydelses- og børnetilskudslovgivningen der afgør, hvornår en studerende er omfattet af de danske regler og kan få udbetalt danske ydelser, når de og/eller børnene bor eller opholder sig i andet EU/EØS-land.

Der er i EU vedtaget en ny forordning nr. 883/2004. Denne forordning vil afløse forordning 1408/71, når der er vedtaget en gennemførelsesforordning. De bestemmelser i forordning 1408/71 vedrørende arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der er omtalt i denne vejledning, vil blive videreført uændret i forordning 883/2004, bortset fra, at forskudsvis udbetaling af børnebidrag efter den danske lovgivning ikke vil blive anset som en familieydelse, der er omfattet af forordningens bestemmelser.

EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger – arbejdstageres og selvstændige erhvervsdrivendes ret til ydelser fra Danmark

68. Efter forordning nr. 1408/71 har en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, der er statsborger i et EU/EØS-land, og som er beskæftiget i Danmark ret til familieydelser fra Danmark. Den samme ret har en arbejdsløs, der modtager arbejdsløshedsdagpenge i Danmark. Personer, der under beskæftigelse og/eller bopæl i Danmark er omfattet af et andet EU/EØS-lands lovgivning, skal dog primært have ydelser fra dette land.

Personer, der er bosat i et andet EU/EØS-land, har ret til familieydelser fra Danmark, uanset kravene om bopæl og ophold, når de efter reglerne i forordningen er omfattet af dansk lovgivning om social sikring. Det gælder f.eks.:

- 1) Grænsearbejdere beskæftiget i Danmark.
- 2) Tjenestemænd og dermed ligestillede personer, som er udsendt fra Danmark til tjeneste i et andet EU/EØS-land.
- 3) Arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der er udstationeret i et andet EU/EØS-land.
- 4) Lokalt ansat personale ved danske diplomatiske repræsentationer eller konsulater i andre EU/EØS-lande, når de har valgt at være omfattet af dansk lovgivning om social sikring.
- 5) Personer, som er ansat i privat tjeneste hos embedsmænd knyttet til danske repræsentationer eller konsulater, når de har valgt at være omfattet af dansk lovgivning om social sikring.
- 6) Personer, der er bosat i et andet EU/EØS-land, og som er beskæftiget om bord på et skib, der fører dansk flag.
- 7) Personer, der samtidig har lønnet eller selvstændig beskæftigelse i to eller flere EU/EØS-lande, og som ikke er omfattet af bopælslandets lovgivning.

Opregningen er ikke udtømmende.

Når en person efter reglerne i forordningen er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, er der ret til familieydelser fra Danmark også til de børn, som bor i et andet EU/EØS-land.

Retten til familieydelser til børn, der bor i et andet EU/EØS-land, gælder også for børn, der har ophold i et andet EU/EØS-land, selvom forældrene bor i Danmark. Dette betyder, at retten til familieydelser opretholdes for et barn, der f.eks. tager arbejde som au pair i et andet EU/EØS-land og klarer sig selv, så længe forældrene bor her i landet.

EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger - prioriteringsregler ved ret til ydelser fra flere lande

69. Hvis der samtidig er ret til familieydelser til samme barn fra et andet EU/EØS-land, afgøres det efter EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger og den tilknyttede gennemførelsesforordning, hvilket land der primært skal udbetale familieydelser til barnet (prioriteringsregler). Det land, der ikke primært skal udbetale ydelser, skal udbetale et tillægsbeløb, hvis dets ydelser er højere.

Når et barns forældre efter reglerne i EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger er omfattet af hver sit lands lovgivning om social sikring, kan der være ret til ydelser fra to EU/EØS-lande til det samme barn. I denne situation skal der tages stilling til, hvilket lands ydelser der har forrang efter prioriteringsreglerne.

Hvis der er ret fra begge lande i kraft af erhvervsudøvelse, har ydelser fra barnets bopælsland forrang, og ydelser fra det andet land udbetales kun med det beløb, hvormed de overstiger ydelserne fra bopælslandet.

Hvis der er ret fra det ene land i kraft af erhvervsudøvelse og fra det andet alene i kraft af bopæl i dette land, har ydelser fra det førstnævnte land forrang, og ydelser fra bopælslandet udbetales kun med det beløb, hvormed de overstiger de øvrige ydelser.

Ved beregningen af danske ydelser går man således frem: Hvis de danske ydelser ikke har forrang, nedsættes det beløb, der udbetales i danske børnetilskud og børnefamilieydelse med et beløb, der svarer til ydelsen fra det andet land.

Børnetilskuddet og børnefamilieydelsen - men ikke det forskudsvis udbetalte børnebidrag - sammenlægges for hvert barn for sig, forinden der sker fradrag af den udenlandske ydelse til det pågældende barn.

Når der kan være ret til ydelser fra et andet land samtidig med, at der er ret til ydelser fra Danmark, må kommunalbestyrelsen undersøge, hvilket lands ydelser, der skal nedsættes. Der kan ydes forskud på ydelserne fra Danmark, mens undersøgelsen foretages. Hvis det senere viser sig, at de danske ydelser ikke har forrang, har kommunalbestyrelsen krav på at få refunderet det beløb, der er udbetalt for meget fra den udenlandske institution, der har pligten til at yde familieydelser til barnet.

Hvis der til et barn er udbetalt familieydelser fra et andet EU/EØS-land samtidig med, at der er ydet fulde ydelser fra Danmark, uden at der har været ret hertil, må det afgøres ud fra en konkret vurdering, om det for meget udbetalte kan kræves tilbage, se nærmere under punkt 47-48.

EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger – tidspunkt for retten til ydelser fra Danmark

70. Som hovedregel er en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, der er statsborger i et EU- eller EØS-land, og som tager bopæl i Danmark, straks fra tilflytningen ligestillet med danske statsborgere med hensyn til retten til familieydelser.

Arbejdstagere og selvstændig erhvervsdrivende, der har ret til ydelser i kraft af, at de er omfattet af dansk lovgivning om social sikring efter reglerne i EU's forordning om anvendelse af de sociale sikringsordninger, har ret til børnetilskud fra den dag, de tager bopæl her i landet eller i øvrigt bliver omfattet af dansk lovgivning om social sikring. I sådanne tilfælde udbetales børnetilskud for det antal dage, der er tilbage i et kvartal. Hvis den pågældende ophører med at være omfattet af dansk lovgivning og overgår til at være omfattet af et andet EØS-lands lovgivning om social sikring, standses udbetalingen fra den dato, hvor pågældende bliver omfattet af det andet lands lovgivning. Det gælder også selv om arbejdstageren/den selvstændige fortsat bor her i landet, med mindre der er ret til ydelserne på grund af erhvervsudøvelse her, f.eks. af barnets anden forælder.

For personer, der overgår fra at være omfattet af lovgivningen i Tyskland og Nederlandene, udbetales børnetilskud dog først fra begyndelsen af det kvartal, der følger efter datoen for tilflytning eller ændring af social sikrings land. Ved overgangen til at være omfattet af disse to landes lovgivning fortsættes udbetalingen tilsvarende til udgangen af det kvartal, hvor ændringen er sket. Hvis der i forbindelse med skift af social sikrings land er udbetalt børnetilskud fra Danmark for et tidsrum, hvor betalingen påhvilede et andet EØS-land, har kommunen krav på refusion fra dette land. Der henvises til Den Sociale Sikringsstyrelses vejledning af 30. april 1997 om EF-reglerne om social sikring, hæfte 7.

EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger – ydelser til børn af pensionister og efterladte børn

71. Der gælder særlige regler om retten til børnefamilieydelse og børnetilskud for børn af pensionister og forældreløse børn, se nærmere herom i Den Sociale Sikringsstyrelses vejledning af 30. april 1997 om EF-reglerne om social sikring, hæfte 7.

Det drejer sig om børn af personer, der modtager social pension, tjenestemandspension eller løbende erstatning efter arbejdsskadelovgivningen, samt om efterladte børn efter arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende.

Ifølge forordningen udbetales børnetilskud fra Danmark til børn af en pensionist, som alene har ret til en pension fra Danmark.

Ifølge forordningen udbetales børnetilskud fra Danmark til børn af en afdød arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som alene har været omfattet af dansk lovgivning om social sikring.

Børnetilskud udbetales selv om børnene og/eller den, der forsørger dem (typisk børnenes anden forælder), bor i et andet EU- eller EØS-land.

Hvis pensionisten modtager pension fra Danmark og et EU/EØS-land, og hvis afdøde har været omfattet af lovgivningen i mere end ét sådant land, gælder særlige regler. Ydelser til børn af pensionister og efterladte børn skal i denne situation samordnes med børnetilskud og børnetillæg til pension hhv. børnepension, der er ret til fra andre lande.

I sådanne situationer skal fulde ydelser udbetales fra Danmark, hvis pensionisten eller de(t) efterladte barn/børn bor her. Samtidig med, at der opnås ret til ydelserne, skal kommunen underrette det andet land herom. Senest efter 12 måneder skal kommunen oplyse størrelsen af det beløb der er udbetalt. Der skal herefter løbende gives underretning hvert år.

Hvis pensionisten eller de(t) efterladte barn/børn bor i et andet medlemsland, skal ydelser, som udgangspunkt udbetales derfra. Bopælslandet skal underrette den danske kommune, når der er opnået ret til ydelser, og senest efter 12 måneder oplyse størrelsen af det beløb, der udbetales. Der skal udbetales tillægsbeløb fra Danmark, hvis de danske ydelser er højere end de, der bliver udbetalt fra andet land. Ved beregning af tillægsbeløb indgår danske børnetilskud og børnefamilieydelsen og fra andet land familieydelser, herunder børnetillæg til pension og i visse tilfælde børnepension.

Når den ny forordning 883/2004 kommer til anvendelse, skal der ikke længere ske samordning med børnetillæg til pension eller børnepension, men kun med familieydelser. Der kommer til at gælde særlige regler for efterladte børn.

Konventioner

§ 26. Efter overenskomster med andre stater kan socialministeren fastsætte regler om fravigelse af bestemmelser om indfødsret og bopæl.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter bestemmelser om fravigelse af lovens regler i det omfang, det er nødvendigt for anvendelse af De europæiske Fællesskabers forordninger om social sikring for arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer.

72. Danmark har indgået en række konventioner om social sikring med andre lande, hvorved børnetilskudslovens regler om indfødsret og bopæl her i landet er fraveget, jf. § 26.

Konventionerne omfatter børnefamilieydelse samt børnetilskudslovens bestemmelser om børnetilskud, flerbørnstilskud og adoptionstilskud (familieydelser) og finder anvendelse i det omfang, betingelserne i den danske lovgivning ikke er opfyldt. De fleste af konventionerne omfatter ikke forskudsvis udbetaling af børnebidrag, se dog undtagelserne under punkt 73 og 74.

Bemyndigelsen i § 26 til at fastsætte regler om fravigelse af lovens bestemmelser som følge af internationale aftaler er med ressortomlægningen i 2004 overført fra socialministeren til ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Konventionerne tager først og fremmest sigte på at statsborgere fra konventionslandene ligestilles med danske statsborgere, evt. efter en vis bopælstid. Endvidere kan der efter konventionerne være regler om, at personer under ophold i et andet konventionsland kan forblive omfattet af dansk lovgivning om social sikring.

Omvendt kan personer, der i øvrigt opfylder betingelserne i børnetilskudsloven og lov om en børnefamilieydelse, ikke få familieydelse, hvis de efter en konvention med et andet land, er omfattet af dette lands lovgivning om social sikring.

I tilfælde, hvor der efter reglerne i en konvention skal udstedes dokumentation for, at en person er omfattet af dansk lovgivning under beskæftigelse eller bopæl i et andet land, træffer Sikringsstyrelsen afgørelse om, hvorvidt dansk lovgivning skal anvendes. Dokumentation herfor bliver udstedt af Sikringsstyrelsen i form af en blanket eller en skrivelse.

I situationer, hvor der efter reglerne i konventionerne ikke skal udstedes dokumentation for, hvilket lands lovgivning der skal anvendes, træffer Sikringsstyrelsen ikke afgørelse om lovvalget. Spørgsmål om, hvorvidt en ansøger er omfattet af dansk lovgivning, vil i disse situationer skulle afgøres af kommunen som led i afgørelsen af, om der er ret til ydelser.

Kommunerne kan få råd og vejledning om administration af sikringskonventionerne hos Sikringsstyrelsen.

Indgåede aftaler om konventioner

73. Der foreligger følgende typer af konventioner:

a) Nordiske Konventioner:

Nordisk Konvention om social sikring af 18. august 2003 supplerer for nordiske statsborgere EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger og gælder også for statsborgere i de nordiske lande, som ikke er omfattet af EF-forordningen, samt for statsborgere i ikke EØS-lande, som er omfattet af et nordisk lands lovgivning om social sikring. Konventionen indeholder ingen bestemmelser om børnetilskud eller børnefamilieydelse, men i kraft af konventionens ligebehandlingsbestemmelse ligestilles statsborgere i et nordisk land, som har bopæl i Danmark, med danske statsborgere med hensyn til retten til børnetilskud.

Nordisk Konvention om Social Bistand og Sociale Tjenester af 14. juni 1994, der trådte i kraft den 1. oktober 1996, omfatter bestemmelser om forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Denne konvention er under revision.

b) Konventioner med enkeltlande uden for EU:

Konvention af 22. januar 1976 med Tyrkiet om social sikring, se Sikringsstyrelsens cirkulære af 18. januar 1978 og Sikringsstyrelsens vejledning af 23. februar 1984 om administrativ gennemførelse af den dansk-tyrkiske konvention.

Konvention af 22. juni 1977 med Jugoslavien om social sikring, se Sikringsstyrelsens cirkulære af 18. januar 1979 og Sikringsstyrelsens cirkulære af 26. juli 1983 om den administrative aftale til gennemførelse af den dansk-jugoslaviske konvention. Konventionen anvendes i forhold til personer, der er statsborgere i Serbien, Montenegro, Bosnien-Hercegovina og Makedonien. Konventionen vil blive afløst af konventioner med de enkelte tidligere jugoslaviske delstater.

Konvention af 1. marts 1982 med Pakistan om social sikring, se Sikringsstyrelsens cirkulære af 11. april 1983.

Konvention af 5. januar 1983 med Schweiz om social sikring med tillægskonventioner af 18. september 1985 og 11. april 1996, se Den Sociale Sikringsstyrelses vejledning af 5. marts 1998. Denne konvention anvendes kun i situationer, hvor EU's forordning om anvendelse af sociale sikringsordninger ikke er gældende, jf. punkt 67.

Konvention af 26. april 1982 med tillægskonvention af 15. februar 1988 med Marokko om social sikring. Se Sikringsstyrelsens vejledning af 26. april 1988.

Konvention af 3. juli 1995 med Israel om social sikring, se Sikringsstyrelsens vejledning af 25. marts 1996.

Konvention af 21. april 2005 med Kroatien om social sikring, se Sikringsstyrelsens vejledning af 23. oktober 2006.

Efter disse konventioner har et barn, der har bopæl her i landet, og hvis far eller mor er statsborger i et af de kontraherende lande og har bopæl i Danmark, ret til ordinært og ekstra børnetilskud uden ventetid. Ret til særligt børnetilskud erhverves, efter at barnet og/eller en af forældrene har haft bopæl her i landet i 6 måneder. For børn af enker og enkemænd og forældreløse børn kræves tillige, at den afdøde far og/eller mor havde bopæl i Danmark på tidspunktet for dødsfaldet.

c) De midlertidige europæiske konventioner af 11. december 1953, jf. Udenrigsministeriets bekendtgørelse af 20. juli 1955.

Konventionen om bl.a. familieydelse får kun betydning for personer, der ikke er omfattet af EU's forordning om anvendelse af de sociale sikringsordninger eller andre konventioner.

Herefter kan statsborgere fra medlemsstaterne af Europarådet, der har ratificeret konventionen, få ret til børnetilskud som danske statsborgere, når de har opholdt sig her i landet i 6 måneder og har fast bopæl her.

Overenskomster med EU-lande

74. Overenskomster med EU-lande, der gælder for statsborgere i de pågældende lande, som ikke er omfattet af EU-reglerne, fordi de ikke er eller har været beskæftiget som arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark, jf. punkt 68:

Overenskomst af 30. juni 1951 med Frankrig om social tryghed, jf. Udenrigsministeriets bekendtgørelse af 22. november 1952. Efter denne overenskomst har børn af franske statsborgere ret til børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag uden ventetid, når de bor i Danmark.

Overenskomst af 14. august 1953 med Forbundsrepublikken Tyskland om social tryghed, jf. udenrigsministeriets bekendtgørelse af 7. oktober 1954. Efter denne overenskomst har børn af tyske enker og enkemænd og tyske forældreløse børn ret til særligt børnetilskud efter § 4, stk. 2, og stk. 3, nr. 2) -4), når de bor i Danmark, og den/de afdøde forældre umiddelbart før dødsfaldet har opholdt sig i Danmark i ét år.

Overenskomst af 27. august 1959 med England om social tryghed, jf. udenrigsministeriets bekendtgørelse af 2. marts 1960. Efter denne overenskomst har engelske statsborgere ret til børnetilskud og forskudsvis udbetaling af bidrag uden ventetid, når de har fast bopæl her i landet.

Konvention af 22. juni 1977 med Jugoslavien om social sikring, se Sikringsstyrelsens cirkulære af 18. januar 1979 og Sikringsstyrelsens cirkulære af 26. juli 1983 om den administrative aftale til gennemførel-

se af den dansk-jugoslaviske konvention. Konventionen anvendes efter 1. maj 2004 i forholdet mellem Danmark og Slovenien på danske og slovenske statsborgere, der ikke er omfattet af EU's forordning om anvendelse af de sociale sikringsordninger, se punkt 67-71.

Konvention af 16. juni 1987 med Østrig om social sikring, se Sikringsstyrelsens vejledning af 25. februar 1988. Konventionen anvendes efter den 1. januar 1994 i forholdet mellem Danmark og Østrig på danske og østrigske statsborgere, der ikke er omfattet af EU's forordning om anvendelse af de sociale sikringsordninger, se punkt 67-71.

Opkrævning og inddrivelse af forskudsvis udbetalte børnebidrag, når bidragsskyldige bor i udlandet

75. Anmodningen om opkrævning og inddrivelse af bidrag, hvor den bidragspligtige bor, opholder sig eller har aktiver i udlandet indgives til den kommune, hvor den bidragsberettigede bor eller opholder sig. Kommunen opkræver bidraget hos den bidragspligtige. Der henvises til punkt 8 i Familiestyrelsens vejledning af 21. december 2006 om opkrævning og inddrivelse af børnebidrag og ægtefællebidrag. Når mulighederne for opkrævning er udtømt, overdrages sagen til restanceinddrivelsesmyndigheden, der på vegne af kommunen forestår inddrivelsen og kontakten med udlandet.

Kapitel 10

Klageadgang

Klage over kommunens afgørelser

§ 22. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen varetager administrationen af denne lov, jf. kapitel 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne lov kan indbringes for det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

76. Afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen, kan efter børnetilskudslovens § 22, stk. 2, indbringes for det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Afgørelser om opkrævning af forskudsvis udbetalte bidrag, som træffes af kommunalbestyrelsen, kan indbringes for det sociale nævn, se § 23 a i loven om inddrivelse af underholdsbidrag.

Bidrag fastsættes af statsforvaltningen. Klager over det fastsatte bidrag, der af kommunen udbetales forskudsvis eller opkræves, kan derfor ikke behandles af det sociale nævn. Ønsker en bidragsberettiget eller en bidragspligtig at få ændret bidraget, må de rette henvendelse til statsforvaltningen herom. Se Familiestyrelsens bekendtgørelse nr. 1302 af 11. december 2006 om behandling af sager om børnebidrag og ægtefællebidrag (Bidragsbekendtgørelsen). Klager, der ikke vedrører selve bidragsfastsættelsen, men alene kommunens forskudsvis udbetaling eller efterfølgende opkrævning heraf, kan behandles af det sociale nævn.

Nærmere regler om behandlingen af klagesager er fastsat i Den Sociale Ankestyrelsens vejledning af 10. februar 2000 om klageregler på det sociale område, jf. endvidere punkt 43 om kommunernes vejledningsforpligtelse om klageadgang.

Klager over afgørelser indgives til den myndighed, som har truffet afgørelsen, for at myndigheden kan vurdere, om der er grund til at omgøre afgørelsen. Kan myndigheden ikke give klageren medhold, sendes klagen med begrundelse for afgørelsen og genvurderingen videre til klageinstansen.

Det sociale nævns afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Ankestyrelsen kan dog, hvis Ankestyrelsen skønner, at sagen har principiel eller generel betydning, optage en sag til behandling. Såvel borgeren som kommunalbestyrelsen kan indbringe det sociale nævns afgørelse for Ankestyrelsen.

Klage over nævnets afgørelse kan ikke tillægges opsættende virkning. En afgørelse til ugunst for borgeren kan ikke tillægges tilbagevirkende kraft med den konsekvens, at allerede udbetalte ydelser skal tilbagebetales, medmindre lovens almindelige bestemmelser om tilbagebetaling er opfyldt.

Klage til det sociale nævn eller Ankestyrelsen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Anmodning til Ankestyrelsen om optagelse af en sag til principiel eller generel behandling skal indgives inden for samme tidsfrist. Det sociale nævn og Ankestyrelsen kan se bort fra overskridelse af klagefristen, når der er særlig grund hertil.

Der henvises i øvrigt til Den Sociale Ankestyrelses vejledning af 10. februar 2000 om klageregler på det sociale område og Socialministeriets vejledning af 3. oktober 2006 om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.